

Posamezne številke:
Navadno Din 1,—,
ob nedeljah Din 2,—.

"TABOR" izhaja vsak dan, razven
nedelje in praznikov, ob 18. uri z
datumom naslednjega dne ter plača
mesečno po pošti D 18,—, za in-
ker tivo D 20,—, dostavljen na dom
D 18,—, na izkaznice D 18,—,
inzerati po dogovoru.

Naroča se pri upravi "TABORA",
MARIBOR, Jurčičeva ulica št. 4.

Posltnina plačana v gotovini.

TABOR

Kužnja

Ljubljana

Posamezne številke:
Navadno Din 1,—,
ob nedeljah Din 2,—.

UREDNIŠTVO se nahaja v Mari-
boru, Jurčičeva ul. št. 4, I. nad-
stropje. Telefon interurb. št. 276.
UPRAVA se nahaja v Jurčičevi
ulici št. 4, pritličje, dno, Tele-
fon št. 24. — SHS poštnocerkveni
računa št. 11.787.

Na naročila brez denarja se ne
ozira. — Rokopis se ne vrača.

Leto: V.

Maribor, nedelja 2. marca 1924.

Številka: 52.

Celi proračun nerealen.

Milijonske obveze niso vpostavljene. — Konsignacije za kuluč v Sloveniji.

BEOGRAD, 1. marca. Na današnji seji narodne skupščine sta predložila ministarstvo obveščanja in notranji minister zakonski predlog o sporazumu glede administrativne in tehnične reorganizacije železnice v smislu konvencij v tranzitnem prometu na progah družbe Donava—Sava—Adrija, ter o prevzemu privatnega premoženja in premoženja fondov juž. železnice. Minister je priporočal najnost zakonskega načrta.

Tudi odbor za definitivno razmejitev z Rumunijo je predložil svoj načrt.

Poslanec Hohnjec je stavil vprašanje radi groženj nekaterim občinam v Sloveniji, ker se niso končale konsignacije za kuluč. Minister je odgovarjal, da mora vlada pri vsem respektiranju občinske avtonomije vstrajati na tem, da se vladne naredbe izvršujejo.

Kot prvi govornik v današnji specialni debati o proračunu je govoril v ime

nu muslimanov poslanec Huslić Alić, ki točko za točko kritizira postavke v centralni upravi. Bivši finančni minister Kumanuđi razloži na podlagi postavk tega poglavja nerealnost celega proračunskega načrta. Obveze, ki niso sprejete v proračunu v tem poglavju, znašajo 750 milijonov in rezultirajo deloma iz že uzakonjenih načrtov, deloma iz takih, ki se sedaj sprejemajo. Govori tudi o žalostni upravi drž. posestva Belje. Glede naraščanja dinarja poudarja, da kriza še ni premagana. Prvi del Blairrovega posojila je bil sklenjen v času, ko je stal dinar najslabše. Vlada ni storila ničesar, da bi izvršila izboljšanje dinarja s perfektnim drugim delom posojila. H koncu se govori demokrat Reiser, ki podvrže centralno upravo ostri kritiki. Nato je bila seja zaključena in prihodnja določena za ponedeljek ob 9. uri dop.

Za varstvo prečanskih interesov pri pogajanjih z Italijo.

Strokovnjaki iz Primorja in Dalmacije. — Proti reciprociteti v ribarstvu. — Za varstvo naše cementne industrije.

BEOGRAD, 1. marca. Demokratski poslanec Grisogono in tov. so stavili na fin. ministra vprašanje, ali je vlada pri trgovskih pogajanjih z Italijo skrbela, da so v delegaciji tudi strokovnjaki iz Primorja in Dalmacije. Dalje, ali je skrbela, da so bodo varovali najvitalnejši

interesi teh pokrajin. V tretji točki interpellacije se poudarja škodljivost reciprociteti v pomorskem ribarstvu. Tudi se zahteva varstvo naše cementne industrije, ki jo ogroža italijanska konkurenca.

Nezaupnost med Radićem in Korošcem.

Korošec se boji, da mu Radić ne pobere mandate.

ZAGREB, 1. marca. Z ozirom na vest, da bodo radićevski poslanci že prihodnje sredo odšli v Zagreb, je izjavil nek ugleden član HRSS sotrudniku »Novosti«, da imajo poslanci že del časa strankina pooblastila za vstop v beografski parlament in le čakajo tozadevnega vala parlamentarne — opozicijskih strank. Ni pa mogoče reči, ali bodo šli res že v sredo oziroma kedaj pozneje. Vse to je odvisno od sklepa strankinega vodstva.

»Novosti« so nadalje izvedele, da se je prijateljstvo med Korošcem in Radićem precej ohladilo. Korošec je zelo nezadovoljen zapustil zagrebško konferenco. Tako, kakor Korošec dvomi o iskrenosti Radićeve stranke, dvomi Radićeva stranka o Koroševi in klerikalni odkri- tosrčnosti. Radićevci menijo, da se Korošec boji posledic skupne parlamentarne akcije in si hoče za slučaj umika kriti

hrbet. Ob istem času, ko se pogaja z Davidovičem o opozicijski akciji, je preko Ljube Jovanovića v Zvezi z radikalni, ker računata z možnostjo, da bi v slučaju razpustitve parlamenta bila radikalnem poverjena sestava volilne vlade. Na drugi strani pa je Korošca strah, da bi Radić pobasal nekaj klerikalnih mandatov v Sloveniji, kjer namerava Radić kandidirati takisto kot v Bosni in Macedoniji. Po mnenju klerikalnega voditelja bo dobila Radićeva stranka čez 100 mandatov, deloma na račun strank dr. Korošca in dr. Spahe. Radić bi hotel, da bi tudi demokrati prišli v bodoči parlament kot neznatna skupina, s čemer bi bil on edini resni rival radikalcev, s katerimi bi takoj trčil v novem parlamentu. Sploh je njegov načrt, dobiti v novi skupščini toliko mandatov, da bi morale ostale opozicijske stranke tako plesati, kakor bi Radić godel.

DR. HRASNICA PRI DAVIDOVIĆU.

BEOGRAD, 1. marca. Dr. Hrasnica je danes obiskal Davidovića v prostorih Demokratskega kluba in mu sporočil sklep vodstva Jugoslov. muslimanske organizacije, ki je bil na strankinem zboru v Sarajevu soglasno sprejet, da vseh 34 poslancev JMO pristopi k opozicijskemu bloku.

GOVORICE O NOVIH MEŠETARJE- NJIH RADIKALOV.

BEOGRAD, 1. marca. V političnih krogih so včeraj govorili, da so radikalci odposlali v Zagreb nekoliko uglednih članov svoje stranke, da bi se pogajali z radićevci glede sodelovanja med radikalno in republikansko stranko. Domneva se nadalje, da se s posredovanjem Ljube Jovanovića in ministra Janjića pogajajo tudi s klerikalnim klubom. Radikalci bi baje najrajši stopili v zveze s klerikalci.

ZAGREB, 1. marca. Predvčerajšnjim je dospel v Zagreb bivši pravosodni minister dr. Marković. S tem v zvezi so se v Zagrebu in v Beogradu razširile vesti, da je prišel v svrhu pogajanj z radićevci. Njegov prihod pa ima popolnoma zaseben značaj.

Zopet poraz angleških konzervativcev.

LONDON, 28. febr. (Reuter.) Pri nadomestnih volitvah v Burnley je bil državni podtajnik za notranje zadeve Henderson z 24.571 glasovi izvoljen. Konzervativni kandidat Campa je dobil 17.543. glasov.

BORZA.

CURIH, 1. marca. Pariz 24.08. Beograd 7.29, London 24.84, Praga 16.74, Italija 24.84, Newyork 577.50, Dunaj 81.50.

Bedřich Smetana

veliki mojster češke glasbe.

(2. marca 1824—2. marca 1924).

Antonín Sová:

III.

SMETANOV KVARTET „IZ MOJEGA ŽIVLJENJA“.

Kakor pijan sem se z bučičimj družinji opotekel iz koncertne dvorane. Stolei so ropotali, a v kroglah svetilk je ugašala modra luč. Vonj raznovrstnih dišav je trepetal nad izprekrižano zmesjo shawlov, ki so se vanje zavijale dame... Še so nekje v stranski sobi tik dvorane sunkoma a nežno zastokale gosli pod prsti umetnika, ki ga je razigralo burno ploskanje; čebļajajoče in sonorno se je oglašil smeh; slugin glas je trčil ob rahli deklški, in široki val mestne družbe se je začel nagloma razlivati po hodnikih, kjer so preproge upijale topot korakov.

Noč je bila jasna. V obraz je dihalo azurno, marzlo obnebe in ostro lesketajoči se sneg. Tam s stopnic pa je odtekal oblak velemesne šare; kočije so drdale in durj se hrupno zapirale; dirjajoči konji so se izgubljali nekje na ulicah in pretrgani šum je ostajal daleč za njimi.

II.

Oh, čudni, čarobni kvartet, ti genialno vznurkanje duše, ki vnaša človeku močati nemir! Še gre z menoj njegov veliki dih; žar, mladostne burje, melanholija in plodne želje, trpljenje in sanje mladostnih ekstravaganc in mehko, laskavo obilje ljubeznivih besed, tihe noblese in zopet divje burje, vse to se mi v duši razkrajja v okorde in potemi — tisti v grozo izzveneli ton, ki obvisi nekje v višavi.

III.

Umrl je življenju kakor resigniran filozof, ko ni več slišal nič drugega ko en sam visoki ton, ko ni začel ne prijateljskih glasov ne grmenja orkestra in še zemlje bi ne slišal, če bi se sesula s strahotnim ropotom; ko ni slišal igre lastnih ubogih rok, ne ploskanja in ne roganja. Z možgani, vse težje bolnimi, krilec s taktirko nad svirajočim, ogromnim orkestrom, je zasledoval žive, neme gibe zvokov, katerih mnogotvarnost je videl le v domišljiji. Tako je stal v mrtvem, negibljivem svojem miru...

IV.

O mojster, mojster, velika je tvoja posem, ki ž njo hodimo kupčevat po tujih trgih, ki ž njo dajemo svojo kulturo prodajalcem. A glej — ni še žal cela; manjka ti tvoj poslednji krik, krik človeka, ki se v temini zavratno prepira s svojo strašno boleznijo in krčevito lovi stvarstvo in lovi trenutke — v praznoti svoji gluhi jih lovi. In po luči sega v puisti praznini možgan, po tonih tiplje — toda glej — so kakor brezsrčni, nacerjenji sluge, ki okrađejo palačo, jo zažgo in zapuste in gospodar obleži v grozi, v obupnem, nezavestnem padcu nekje na mrzlih tleh dvorane...

O mojster, zakaj nisi v svoji nesmrtni pesmi vzkipeł nad psi, ki so te trgali s svojo glupostjo in prostoto in zločinsko počutili tvoj padec; zakaj ni v nji očitkov tem, ki so te zaničevalno pozdravljali, ko si se vrnil iz Göteborga? O mojster, tvoji nesmrtni pesmi manjka grozni konec blazne tvoje glave, ki se je razbila ob mrežo blaznice — ta konec

vseh koncev ji manjka, mojster — odpusti, toda to ji manjka...

V prozi prevel Ignofus.

OPOMBA:

V kvartetu E moll, ki ga je Smetana napisal l. 1876, nam pripoveduje zgodbe svojega življenja. V svoji kresni pesmi slika pesnik Antonín Sová razpoloženje po koncertu, na katerem je umetnik odsviral Smetanovo skladbo. O svojem življenju pripoveduje Smetana, — kako lepo, toplo pripoveduje! A nekaj tu manjka: ni besnega krika nad ljudmi, ki so uničili Smetano, ki so krivi, da je bil za življenja nepriznan in zasmehovan, dokler ga ni gorje ubilo. Manjka krik umetnika, ki je po vseh nesrečah — zadnja leta je postal tudi gluhi — v strahni grozi udarjal z genialno glavo ob steno blaznice, za katero se je končala njegova življenska pot. Tega manjka, in vse bučne prošlave genija Smetane ne bodo mogle izbrisati globoke tragedije človeka Smetane. — (Prevajalec.)

Življenje in dela B. Smetane.

Uvod.

V nedeljo 2. marca je za Čehoslovake velik dan: ves narod slavj stoletnico rojstva enega največjih svojih sinov in reprezentativnih mož, svetovnoznanega skladatelja Bedřicha Smetane. O njem se je pisalo in se piše prav te dni zelo veliko; genij, ki je bil za življenja nepriznan, je danes ponos slovenskega Čeha in ni ga, ki se ne bi te dni z iskreno pjeteto spominjal Smetanovega imena.

Drugače je bilo pred nekaj desetletji. Nemo profeta in patriar, nihče ni pretek v domovini! Ko je Smetana čajal češkemu narodu opere in razne druge skladbe, je našel le malo ljudi, ki so ga razumeli in ki so gledali nanj z očmi današnje generacije. Bredka usoda spremilja genijevo pot skozi življenje! Nehvaležnost mu je plača za žrtvo! V času, ko je B. Smetana ustvaril svoja velika dela, je imela češka veča svojega Jungmanna, literatura Macho in Neruda, oblikujoča umetnost Manesa; v Smetani se je pojavil mojster glasbe. Oglejmo si njegovega življenja trajajo pot!

Smetanova mladost.

Znanj češki glasbeni teoretik O. Nejedlý, eden najboljših poznavalcev Smetanove glasbe, je dognal sledove Smetanovih prednikov do 16. stoletja. Bivalji so na vzhodnem Češkem. Bedřichov (Friderikov) oče František Smetana je bil po poklicu skladar, podjeten mož širokega obzorja, zaveden Čeh in prijatelj godbe.

Bil je skladar v raznih krajih, celo v daljni Nisi; kjer si je najel kantino v pivovarni in kjer je preživel strahoto francosko-nemške vojne. Ker je bil v prijateljskih stikih s francoskimi oficirji, ki so zahajali v njegovo kantino, je moral pozneje vsled pritiska Nemcev zapustiti mesto in si je najel pivovarno v Novem Mestu nad Metužo. Čez nekaj časa se je s svojo tretjo ženo Barbaro preselil v Litomyšl; tu si je najel pivovarno grofa Waldsteina. Dne 2. marca 1824 — prav na pustni dan — je žena povila sinčka Bedřicha. Imel je že pet sestra, ki so ga v prvih letih življenja seznanjale s svetom. Živeli so v grajski pivovarni, obdani z romantičnim parkom. Ta okolica je zapustila v njem trajno dojme,

SPORTNA MASKARADA NARODNI DOM

445

PUSTNI TOREK

I. SLOVENSKI SPORTNI KLUB MARIBOR

3-2

Oče je bil veseljak; rad je igral s svojimi prijatelji razne duete in kvartete. Negov najprej poslušalec je bil mali Bedřich; glasbeni genij, ki je spal v njem kakor zarodek v jajcu, je dal že zgodaj prvo znamenje življenja. Oče mu je kupil male gosli; nanje je igral sestram narodne pesmi in fantazije, ki so mu same silile izpod loka. Kot petletni deček se je že uril pri glasovirju; ni mu bilo sedem let, pa je sviral na dijaški akademiji v Litomyšlu neko operno ouverturo. Navzoči grajščak in razna mestna gospoda je kar strmela nad čudežno nadarjenostjo mladega pijanista. Že kot petleten deček je začel objektivati ljudsko šolo, ki je bila pod isto streho s slavno litomyšelsko gimnazijo.

Kmalu pa je oče zapustil Litomyšl in se preselil v Jindřichov Hradec, kjer je Bedřicha poučeval na glasovirju korni vodja Ikavec. Mali Bedřich pa se ni zadovoljil z običajnim učenjem klavirja, ampak je začel kar samostojno komponirati in sicer najprej plesne komade.

Gimnazijo je obiskoval najprej v Jihlavy, kjer pa mu ni ugajalo, ker je bilo vse nemško in je predelal na gimnazijo v Nemečkem Brodu, kjer mu oče ni najel učitelja godbe, češ, da ne bi zaostajal v šolskih predmetih. Toda Bedřich se je s tem večjo vnemo lotil samouka in se je pridno vadil v raznih instrumentih.

Leta 1839 ga je Jungman sprejel na akademsko gimnazijo v Pragi. Tu je bil na izvoru glasbenega življenja. Vsa njegova pozornost se je osredotočila na godbo. Naposled je pozabil, da mora obiskovati gimnazijo. Očeta je to razjezilo, kakor jezi vsakega očeta, ki mu sin hodi lastna pota. Odvedel ga je bil v Ružove Lhotice, kjer je pred tem najel neko posestvo in je Bedřichu poveril nadzorovanje gospodarstva. Nadaljevanje študij mu je omogočil bratranec dr. František Smetana, gimnazijski profesor v Plznu. A tudi tu je vsako kolikšak prosto uro posvečal glasbi in plesom.

Zdaj se že pojavljajo prve simfonije njegovega srca: ljubezen razplameli nje govo srce. In kakor pri vseh nadarjenih mladeničih, tako je tudi v njem ljubezen do izvoljene deklice izzvala umetniške poizkuse. Amor ga je uvedel na razkošni Parnas in ga seznanil z Muzami. Leta 1843 je dovršil gimnazijo v Plznu. Zdaj se je oče dal omehčati in je privolil, da se je Bedřich mogel docela posvetiti glasbi.

Na potu za ideale.

Od očeta je dobil dvajset zlatnikov

Ignotus:

Dva češka literarna jubileja.

Jindřich S. Machar — Antonín Sova
(Konec.)

Nato je Sova podpisal sloviti manifest češke Moderne. To ni bila le deklaracija pesnikov in pisateljev, ki hočejo uvesti v češko življenje tiste umetnostne struje, ki so tačas prekvašale zapadne literature, ampak je bila tudi obtožba družabnega reda, obtožba družbe in njene brezbriznosti napram problemom, ki so revoltirali najboljše duhove na zapadu. V svojih poznejših pesniških zbirkah (*Zlomene duše*, *Vybořený smutky*) izpolnjuje Sova skorde iz knjige *Soucit a vzdor* (Sočutje in kljubovalnost): z resničnim sočutjem in z umevanjem pesnika - psihologa poje o strilih dušah, o šibkih in izmučenih ljudeh, o ponižanih in razžaljenih in v *predramljeni žalosti* sanja o novem človeku, boljšem človeku. Potem sledi knjiga *Ještě jednou se vrátíme*; ž njo se leta 1900 vrača k svojim najlepšim zasnovam in pesniškim vizijam: kakor Janez Krstnik oznanja Mesijo, ki mora priti za njim. Tu se približa Březin in najbolj oddalji Macharju. Březina-Sovov bo dobi človek ni Macharjev Helen, ni Cesar ali Napoleon: njegova pot pelje od krščanskega evangelija, od velikega socialnega razodetja v *Pridigi na gorie preko humanizma moderne dobe k brat-*

in je veselo krenil v Prago, kjer si je najel stanovanje pri svoji sestrični. Zastaran hrane mu je izprva predla trda; čez nekaj časa pa je postal učitelj hčera grofa Thuna. Od l. 1844—1847 je študiral na konzervatoriju, poučeval in se bavil z najtežjimi glasbenimi problemi. Pripravil se je temeljito za vse težkoče, ki jih mora premagovati ustvarjajoči glasbenik. Ko je občutil, da je dozorel za klavirskega virtuozu in skladatelja, je l. 1847 zapustil Thunove in se podal na umetniško turnejo, ki pa ga je razočarala. Vrnil se je v Prago in je prosil znamenitega skladatelja Liszta za denarno pomoč. Liszt mu je ni odrekel in je obljubil, da bo mladega umetnika podpiral tudi pri izdaji njegovih skladb. Leta 1848 je Smetano razvnelo kakor tišče drugih duhov. V svojem navdušenju za češtvo in za svobodomiselnost ideale je izrazil v slavnostnem D-duru. Tega leta se je poročil s svojo izvoljenko Katarino Kolarovo, ki je imela velik upliv na glasbeno delovanje.

Kmalu nato je odšel z ženo v Goeteborg na Švedsko, kjer si je pridobil ugled in čedno gmetno pozicijo. Ko pa mu je umrla žena Katarina in ko se druga žena Bettina ni mogla privaditi tujiini, si je zaželel nazaj v domovino. Tam so se razmere obrnile na bolje in se mu je obetalo plodonosno delovanje. Takoj po vrnitvi je posvetil svojo pozornost gledališču. L. 1866 so dali prvokrat njegovi operi *Branibori v Čechách* in *Prodano nevesto*. Uspeh je bil velik. Ponudili so mu mesto ravnatelja češke opere. Sprejel ga je in dvignil praško češko opero na višino svetovnih gledališč. *Prodani nevesti* je sledila opera *Dahbor*, katera je učinkovala zlasti po svojem mogočnem dejanju. Prvič je bila vprizorjena l. 1868. Medtem pa so se zbrali njegovi nasprotniki in so mu iz gole zavisti i: malomeščanskega rodoljubarstva zagrenili veselje nad prvimi uspehi. Očitali so mu, da nima dovolj češkega čuta in la posnema Wagnerja. Smetana pa se navzlic temu ni uklonil in je napisal slavno *Libušu*, ki je bila namenjena za otvoritev *Narodného divadla*, katera pa je bila prvič vprizorjena šele 11. junija 1881.

V boju za slavo.

Libušu je njegov ideal in višek češke operne tvorbe sploh. Sledече delo *Dve vdovi* (1874) pomeni nekaj oddih po *Libušu*. Popolnoma ljudski značaj ima krasna narodna spevoigra *Hubička* (Poljub), ki jo je spisal l. 1876. Komedična opera *Skrivnost* je polna vese-

stvu vseh ljudi, k eni šredi v enem hlevu.

Potem pa pritegnejo Sovo problemi češkega naroda in njegovi verzji dobe tupatam ironičen prizvok: naposled zmaga močna vera v narodne ideale. — (*Tři zpěvy dnešní a zítřku*.) V poznejših zbirkah pa se zrodi že označeni preokret: v knjigah *Lyrika lásky a života* (1907), *Zapasy a osudy* (1910) in *Žně* se vrne vase, k svoji najintimnejši notranjosti. Tu se začnajo oglašati akordi globoke osamljenosti, doživljene in preživljene modrosti. Najsuhobjektivnejša razpoloženja pridejo do izraza. Končno sledijo pesniške knjige: *Knihá baladická* (1915), *Zpěvy domova* (ena najlepših vojnih knjig, izšla l. 1918), *Krvácovej bratřství*, *Rozjímání raňni a večerní* (1920). Še ni ponehala njegova delavnost. L. 1921 je izdal pesniško zbirko: *Basnikovo járo*, naslednjega leta *Basně nesobeckého srdce* in letos *Naděje a bolest*.

Znani češki kritik Arne Novák pravi o njegovih zadnjih pesniških zbirkah, zlasti o *Naděje a bolest*, da Antonína Sova ni začela usoda *starajočih se pesnikov*, ki presnavljajo, parafrazirajo, često razredčujejo z vodo dela svoje zrelosti. Celo na stara leta ni Sova postal svoj lasten epigon, da, med petdesetim in šestdesetim letom svojega življenja se je stoprav popolnoma našel, šele zdaj je definitivno premagal človeško in umetnostno razdvojenost svoje kljubu-

lja in humora. V delu *Čertova stena* se že oglašajo melanholija: Smetana izpoveduje svojo globoko ljubezen do življenja in hkrati izraža slutnjo nesreče in groze, ki se bliža na njegovo življenjsko pot. Njegov boj za slavo pa je težak, zakaj Smetanovi nasprotniki so bili dovolj močni, da so zanikavali njegov genij in njegove uspehe in ga trgali s potuhnjeno zlobo ljudi, ki strastno negirajo tuje delo, ker čutijo, da mu sami niso kos.

Višek Smetanovega dela

tvori prekrasen oikel simfoničnih pesmi *Ma vlaste, kj obsega*: *Vyšehrad*, *Vltavu*, *Sarku*, *Z českých luhů a hájů*, *Tabor* in *Blaník*. Ta dela je izgotovil v tili samotji českých gozdov, pri svojem zetu-nadgozdarju. Medtem je že čutil, da se je nad njim zagrnila črna danica nesreče. Smetano je najprej začela Beethovenova usoda: postal je gluhi. Še ustvarja: v svoji boli se vrača v mladostne dni, k veselju in rajanju študentskih let in spiše *Polke* in *České taney*. S kvartetom: *Z mého života* je bila zaključena njegova življenjska žetev. Zdi se nam, da slišimo iz te skladbe Beethovenovo geslo: *Durch Leiden Freude* (S trpljenjem k radosti). A Smetana ni šel k radosti; čakal ga je zadnji udarec usode.

Tragika genijevega konca.

Nespah zadnje opere ga je zelo depimiral. L. 1882 je pripravil novo delo, romantično spevoigro *Viola*. Dopršil pa je le del prvega dejanja; tudi orkestralna suita *Pražský karneval* je ostala nedovršena. Nastopala so znamenja blaznosti. Zapuščala ga je zavest. Spravili so ga v blaznico, kjer se je vsobi št. 72 dovršila tragedija njegovega življenja dne 12. maja 1884. Pokopali so ga na Vyšehradu.

Tako je končal ustvaritelj češke opere, največji češki komponist. Njegova slava se je začela nad njegovim grobom. Danes stoji Smetana pred nami kot eden največjih slovanskih genijev.

H. Družovič:

Smetana in mi.

Francoska revolucija in Napoleonove vojne so provzročile koncem 18. ter začetkom 19. stoletja popoln prevrat v evropskih političkih in kulturnih odnošajih. Rodil se je nacionalizem, ki se je čedalje v večji meri začel tudi javljati v

joče in bojujoče se moškosti in si ustvaril nov pesniški stil, h kateremu si je cela desetletja krčil pot z napornim iskanjem izraza in z eksperimentiranjem. (A. Novák, *Lidove Noviny* 26. febr. tl.) In pesnik nam govori:

Můj sluch je zbystřený,
on slyší život přišlý,
neznámé hlasy kdes
v nesmírné dáli tlišti
sve vůdčí motivy
z chaosu rodý což
se v tvůrčích vteřinách.

Ta sluh, ki sliši bodoče življenje je bistveni organ pravega pesnika. Zakaj resnična poezija ni zgolj intuitivno promatranje sebe, sveta in časa, ni samo služba pred oltarjem Lepote, ampak je tudi prisluskovanje tajnim glasovom, ki se oglašajo v vsaki dobi in ki so odmevi življenja, katero šele pride. Tak je tudi Otokar Březina, ki je le na pol v sedanjosti, z drugo polovico pa sega v imaginarno bodočnost in objema *oprateno človeštvo celega Kozmosa*. Pesnik je tisti neznan Veliki, čigar korake je zaznamoval A. Sova v snovanju in dogajanju prirode in človeštva. Izgine kakor vse, kar je podvrženo večnemu *pantha rheis*, toda še dolgo potem je čutili, da je šel tod, še dolgo zvone najtišji odmevi njegovih korakov:

A všude žit je, že tu s rozechvěním
kdos šel, všeho se tknul,
a až tu vsecko zabýto, že chtějším
a tonkami nřea hnuj...

umetnostnih stremljenjih. Umetniške tvorbe, osobito glasbene, so začele dobivati nacionalni kolorit. Najprej in najmočnejši je po napoleonskih vojnah nastopala struja nacionalizacije v Nemčiji. In to v vseh oblikah. Moška pevska društva so rasla, kakor gobe po dežju, kajti v petju je dal narod duška svojemu oduševljenju. Opera, ki je bila še močno pod uplivom italijanske glasbe, se je začela posluževati v večji meri domačega jezika. Skušala je pa tudi nastopati lastna razvojna pota. Ne samo jezik bodi domač, temveč celo bistvo, vsebina in duh. Domače bajke in pripovedi, domača zgodovina in mitologija, vse naj se uporablja v umetniških tvorbah, ki naj postanejo takorekoč narodni umetniški izraz. Vsa umetnost mora potemtakem sloneti na narodni podlagi. Temelj nemški nacionalni operi je položil l. 1821 Weber s svojim *Čarostrelcem*. Pa tudi drugi narodi v teh stremljenjih niso zaostajali. Vedno bolj in bolj se razvijajoča nacionalna misel je osobito pri Slovanih vzbudila stremljenje po ustanovitvi lastne narodne opere. Razvojna pot je bila povsod približno ista, kakršno smo jo opisali pri Nemcih. Najprej so nastali umotvorci, sicer v domačem jeziku, vendar še muzikalno prepojeni s tuim duhom. Čehi, ki so med Slovani vedno prednjačili v svojih političkih in kulturnih stremljenjih, zabeležujejo že l. 1847 prvo tako operno uprizoritev v češkem jeziku. Bila je Jurí Macourkova opera *Žižkov dub*. V tem slogu so nadalje pisali še operni skladatelji te dobe, kakor Skraup, Skuhersky, Šrbov in dr.* Z razvojem pevskega društvenega življenja so se sčasoma pripravljala tudi tla za ustvaritev in razmah samostojne, nacionalne glasbene umetnosti, sloneči na narodni umetnosti. Treba je bilo torej samo še osebnosti, ki bi zamogla nadaljnemu razvoju s krepko in genialno potezo začrtati vodilne smernice. Bil je to Smetana, ki si je stavil tudi ta cilj kot svoj življenjski smoter. S tem je postal ustvaritelj češke nacionalne opere. Od vsega začetka svojega glasbenega delovanja je bil prepričan, da ni

*) Skoraj istočasno se je uprizorila v Zagrebu prva izvorna ilirska opera. Lisinskega: *Ljubav i zloba* (1846). Ko je začel Gaj buditi narodni duh, se je namreč tudi na Hrvatskem začela javljati želja po lastni, domači glasbeni umetnosti. Kakor na Češkem, tako pričajo tudi tukaj številne budnice o nacionalnem razmahu (Još Hrvatska, Lepa naša domovina, Rado ide Srbini i. dr.). Pri nas Slovincih pa v tej dobi še nimamo zaznamovati sličnega pokreta.

Tak pesnik ostane, taka poezija je vzlic vsej negaciji materialistične dobe, ki ne mara pesnikov in umetnikov, ker je nasičena in izprijena, večer dokument človeka in dobe.

Ne Machar in ne Sova nista tako enotni, zaključeni in globoki osebnosti kakor je Otokar Březina, zato je tudi njuno delo neenotno in polno iskanja pravega umetnostnega izraza. Le Březina je bil od prve do zadnje knjige enoten. Sova in Machar pa imata to prednost, da oba tičita v svoji dobi, da agirata in reagirata v njenem življenju, da sta klicarja kulturne in socialne revolucije duhove.

Ne smemo pa tudi prezreti Sovo kot prozajika: njegovi pripovedni spisi so nekaka izpopolnitev pesniških zbir. Tu ga spoznamo kot slikarja prirodnih lepot in finega psihologa. Celotno njegovo delo pa daje profil češkega umetnika, ki stoji na pragu dveh dob: individualistične in kolektivistične, materialistične in idealistične, romantične in realistične. Ideali in stremljenja teh protislovnih dob se izmenjujejo v njegovih notranjosti s tako silo, kakor se v njegovem individualnem življenju križata *Wahrheit und Dichtung*.

Po pokličen je Sova ravnatelj mestne knjižnice v Pragi, po zasebnem življenju pa značaj pristne vrste brez buržujske ali pobožnjaške maske na obrazu.

samo jezik bistven del narodnega umotvora, temveč ves način glasbenega izraževanja, takorekoč duh, ki propoži skladbo, mora imeti svoje korenine v narodni psihi. V Smetanovih skladbah je našel narodni tip takorekoč svojo umetniško vznešenost, v njih sta kristalizirana narodno čuvstvo in narodna individualnost. Narodni duh se še celo v tem izraža, da je instrumentacija podana v povsem nacionalni barvi. Klarineta in vijolina, s katerima hodi češki muzikant po svetu, dajejata Smetanovemu orkestru pristno češki kolorit.

Smetanove skladbe obsegajo opere, orkestralne in komornoglasbene komade ter klavirske in pevske kompozicije.

Njegova prva opera »Braniboři v Čechách«. Glede oblike je še nekaj kompromis med staro opero in med Wagnerjevo muzikalno dramo. Sledila ji je »Prodana nevesta« (1866). Z njo je hotel Smetana doseči nekako spojitev narodnega tona s stremljenji modernega muzikalnega izraževanja. In to se mu je tudi posrečilo. Opera je dosegla svetovni slaves ter postala narodna opera v pravem pomenu, kakor je to pri Nemcih »Freischütz« (1821), pri Italijanih Verdijev »Il trovatore« (1853) ter pri Rusih Glinkovo »Žytjenja za carja« (1836). Kakor so Verdijeve opere v veliki meri uplivalo na razvoj nacionalne misli pri Italijanih, v dobi, ko je še bivša Avstrija imela v posesti Lombardijo in Venecijo, tako so tudi Smetanove opere, predvsem pa njegova »Prodana nevesta« k velikemu delu pripomogle, krepiti narodni ponos in narodno samozavest, ter pospeševati stremljenja po nacionalni osamosvojitvi. Druge Smetanove opere so: Dalibor, Dve vdovy, Libuše, Hubička, Tajnstvi in Čertova stena. Od teh so se pri nas in sicer na ljubljanskem odru proizvajale: **Prodana nevesta** (prvič l. 1894), **Pofjub** (Hubička), **Dalibor** in **Tajnstvi** (Tajnstvi). Po prevratu se je Prodana nevesta proizvajala v Ljubljani kot prva opera in sicer 3. decembra leta 1918. V Mariboru se je prvič proizvajala v sezoni 1921-22 in sicer 10-krat, ter v sezoni 1922-23 petkrat. Proizvajala se je tudi v slovenskem in hrvatskem jeziku svojčas v Trstu.

Kakor v operi, tako je Smetana tudi v drugih svojih skladbah izrazilo nacionalen. Od njegovih orkestralnih, komornoglasbenih in pevskih skladb smo doslej imeli priliko slišati v Mariboru: Má vlast, Simfonička slika za velik orkester. To grandiozno delo je proizvajala tukajšnja vojna muzika pod vodstvom kapelnika g. Herzoga. — **Trio (g-mol)** je igral komornogodbeni ansambl Glasbene Matice (vijolina g. ravnatelj Topič, klavir gđc. Barvitusova in celo g. Comelli). — Znamenit kvartet »Z meho života« smo slišali od Zikovcev. Ob priliki turneje po Jugoslaviji je praški pevski zbor Smetana pri svojem tukajšnjem koncertu imel na vspeh zbor **Rolnická**.

Iz tega vidimo, da nam Smetana s svojimi umotvori nikakor ni neznan. Od Smetane pa vodijo še intimnejše niti do naše slovenske glasbe in sicer posredno

po osebi nestorja izmed naših komponistov, Antona Foersterja. On nam ga je takorekoč dal, ker ga je vzpodbudil, kot mladega pravnika v Pragi, da se posveti poklicu glasbenika. Kot njegov nekdanji mentor je tudi ocenjeval njegovo opero »Gorenjski slavček«, ki je obenem prvo slovensko muzikalno delo te vrste.

V ponedeljek zvečer vsi na akademijo srednješolcev!

Politične vesti.

* **O surovosti mladinskega časopisa** govori ljubljanski narodnosocijalni listič »Nova pravda«. Ne bi na to reagirali, da ni imenoval tudi našega lista, Jezi ga, da smo poročali o obsedbi odgovornega urednika »Nove pravde« Brandnerja zaradi obrekovanja dr. Kalana. Pišejo, da je hotel Brandner doprinesiti dokaz resnice, da pa je bil ravno takrat tako bolan, da ni mogel niti iz postelje. Obžadujemo g. Brandnerja radi bolezn, toda on in njegova »Nova pravda« ne smeta na drugi strani imeti sveta za tako neumnega, da bi ne vedel, da se da v takem slučaju na predlog odvetnika zagovornika ali pa na lastni predlog z zdravniškim sprječevalom doseči odgode-nje razprave. Če mu je bilo resno z dokazom resnice, bi bil to na vsak način moral storiti. Naj torej g. Brandner ne farba svojih ovčje z zavijanjem, ki mu ga noben resen človek ne bo verjel, nas pa naj ne obklada z očitki o surovosti, če smo objektivno poročali o njegovi obsodbi.

* **Bendetova politična pota.** G. Roman Bendé, ki je postal skupno z radikalcem dr. Grossmannom lastnik »Murske Stražee«, je zaradi svojega spora s fajmoštri in kaplani izstopil iz klerikalne stranke in bo sedaj nekaj časa premišljeval: kam na levo pelje cesta, kam na desno vodi pot. To premišljevanje bo trajalo do prvega voilnega boja, ko bo g. Bendé iz same ljubezni do slovenskega ljudstva (seveda) in v interesu obmejnih Slovencev (kajpa!) odprl podružnico radičevskega »Avtonomista«, kateri že sedaj pripravlja pot. V zadnjih številkih namreč na vse pretege hvali »Avtonomista«, ki je — kakor znano — splaval v dobro plačane radičevske vode. Okoli »Avtonomista« in »Murske Stražee« se bodo šolali rjoveči levi, ki iz prave levje ljubezni do slovenskega ljudstva ne vzdrže v nobeni dosednji politični stranki, ampak bi hoteli sami odrešiti slovenski narod. G. Bendé je v zadnji številki označil »svoj« program: federativno republiko. Majka Slovenija, pripravni se, da te odreši bodoči republikanski poslanec g. Bendé!

* **Močno klofuto od zaveznikov radikalov** je dobila naša SKS. Skupno izda-

jajo časopis, bratijo se na vse mogoče načine proti demokratom, toda radikali jim vračajo prijateljstvo s klofutami. — »Slovenec« ve namreč povedati, da je radikalna vlada v zadevi Kmetijske družbe odločila, da se morajo voliti od podružnic novi delegati, šele potem se naj izvrši občni zbor družbe. Sedaj je vsakomur na dani, zakaj so klerikalci, ti ljuti tigri, izposlovali pri radikalnih odgode-nje občnega zbora Kmetijske družbe: ker so imeli za zmago na občnem zboru premalo delegatov in upajo, da jih bodo na novih občnih zborih podružnic dobili več. Ker poznamo nedelavnost SKS, se bo to skoro gotovo tudi zgodilo. In tako bo SKS s svojo blazno politiko proti demokratom zaigrala še to zadnjo postojanko, ki jo je imela. Zahvalijo se naj samostojni kmetje neumni politiki svojih voditeljev in pa prijateljem radikalom, s katerimi skupaj izdajajo v Ljubljani »Narodni dnevnik« — proti demokratom.

* **Šolska konvencija** je bila v seji Narodne skupščine 29. febr. soglasno sprejeta. Pri tej priliki je demokrat Šumenkovič ponovno ostro kritiziral naše zunanjo politiko. Besedilo konvencije pa se je spremenilo. Poprej je stala v njej dosledno beseda »Srbija« mesto »kraljevina SHS«. Radikali so pristali, da se je to spremenilo.

* **Pašičeva avdijenca.** Včeraj smo poročali o Pašičevi avdijenci pri kralju, katere vsebina ni bila znana. Danes pa se izve, da je hotel Pašič od kralja doseči pristanek na razpust Narodne skupščine. Kralj pa ni pristal.

* **Italijani izpraznili vse ozemlje pri Reki.** Tiskovni oddelek našega ministristva za zunanje zadeve poroča, da so Italijani 28. tm. izpraznili ozemlje, ki je pripadalo naši državi po rimskem sporazumu ter da se je izročitev oziroma prevzem izvršil v popolnem redu.

Dnevna kronika.

— **Današnji »Tabor« in Smetanov jubilej.** Z ozirom na veliki kulturni pomen stoletnice rojstva češkega skladatelja Smetane, ki jo slavi danes ves češkoslovaški narod, smo dalj današnji številki »Tabora« obeležje Smetanovega jubileja. Na uvodnem mestu prinašamo mesto običajnih političnih člankov prispevke o Smetani in opozarjamo nanje naše čitatelje.

— **Smrtna kosa.** V Žalcu je umrl v noči na 1. tm. posestnik in gostilničar g. Fr. Virant, star 59 let. Bil je vrj narodniak; pečal se je zlasti s krmerejo in hmeljarstvom. Kot hmeljar je bil večkrat odlikovan. Naj v miru počiva!

— **Pisateljeva zahvala.** Za mojo šestdesetletnico so mi častitali mnogi prijatelji in znanci. Ker se ne morem vsakemu posebe zahvaliti, storim to tem potom, želeč vsem vse najboljše. Zlastj se še zahvaljujem Učiteljskemu društvu za Maribor in bližnjo okolico, ki mi je na svojem zborovanju dne 22. svečana tl. pismeno izreklo skupno svoje častlike. Vsem skupaj in vsakemu posebe kličem

je spoznal, da se je zopet izgubil mlad človek.

Taka je vsebina drame. Marsikdo se bo začudil, marsikdo bo vse zanikal in obsodil, toda, ljudje božji, resnica bo vendar le ostala resnica. Življenje današnjih mladih ljudi je tako polno zablod, kakor je sploh vsa sedanost velika zabloda. Mnogo je vzrokov. Niso krivi sami, nikdo ne more obsoditi otroka, ki je zažgal hišo, ker so stariši pustili vžigalice na mizi. Veliko je kriva pomankljiva vzgoja. Vsega dobi dijak v šolah dovolj, le za življenje, za spoznavanje samega sebe ne dobi skoraj ničesar. Mlademu človeku govoriti o življenju, o telesnoti — to je preveč kočljivo. In zato se zrodi včasih, da postane v nižjih razredih najboljši učenec v višjih razredih največja propalica. Pa to še ni vse. Ves svet je danes preplavljen z raznimi kulturnimi in tudi nekulturnimi društvi, ki vabijo mladino v svoje vrste, kajti vedno še je bila mladina ona, ki je dajala organizacijam življenja. Proti takim je šola nemočna, zlasti, ako so priznane kot kulturne od državne oblasti. Prirojajo nastope in veselice, katerih praznoto mora navadno izpolniti mladina. Za svoj trud pa dobi alkohol, ples in godbo, na veselici se ji pokaže veselo življenje, polna preklepanin...

iskreno: Bog Vas živi še dolgo let v delu za procvit in blagor naše lepe domovine! V Mariboru, dne 1. marca 1924. — Jos. Kostanjevec.

— **Mariborska oblast in prosvetna uprava.** Ljubljanski listi prinašajo kot nekako gotovo stvar, da se šolska uprava ne bo delila na obe oblasti, ampak ostane nedeljena za celo Slovenijo. Šolski zakon pride v kratkem na vrsto, zato je umestno, da izrazijo sedaj šolski kakor tudi drugi krogi svoje mnenje glede delitve prosvetne uprave ter pravočasno potrebno ukrenejo, da ne bomo doživeli prese- nečoni. Kolikor poznamo mnenje učiteljstva in tudi drugih krogov mariborske oblasti, so vsi odločno za delitev šolske uprave. Oblastna uprava bila bi nepopolna, ako bi ne imela tudi prosvete.

— **Slabost? Stabo spajne? Nervoznost?** Neveselje do dela? Ali se večkrat pojavljajo različne boli? Dober prijatelj v takih slabih dneh je pravi Fellerjev Elzafluid! Dobro služi za umivanje in obloge, ravno tako kot kosmetikum za usta, glavo, kožo! Močnejši, izdatnejši in bolj delujoči kakor francosko žganje! S pakovanjem in poštnino 3 dvojnate ali 1 specialna steklenica 24 din.; 36 dvojnatih ali 12 specialnih steklenic 214 din. in 10% doplatka razpošilja: lekarnar Eugen V. Feller, Stubica donja, Elzatrž št. 201, Hrvatsko.

— **Socialistični človekoljubi.** V ljubljanskem občinskem svetu se je te dni pokazalo, kako »globoke« cenijo socialisti in komunisti tista načela, ki jih zahtevajo za proletarijat: načela, da je treba biti človeku človek in da se ne sme nikogar uničevati, ker ima vsak človek pravico do življenja. V ljubljanskem občinskem svetu pa je zahteval nek rdečkar, da naj se ruske dijake kot Wranglovce vrže na cesto in nato izžene v Rusijo, kamor spadajo. Duševno revni ljubljanski komunist ne vidi v teh dijakih ljudi, temveč stvari, ki se jih lahko vsak čas vrže na cesto in pomandra. Smešno je in neumno, dolžiti 20—25-letne fantje reakcionarstva in wranglovstva, ko so vendar bili ob izbruha revolucije komaj 13 do 18-letni dijaki in so prav tako malo odgovorni za ruski carizem kakor ljubljanska komunistična »goflja« za španski fašizem. Tudi mi imamo svoje nazore o carizmu in Wranglovi akciji, ne vidimo pa v ruskih dijakih krivcev reakcionarnega nasilja, kakor Marcel Žorga in tovariši niso odgovorni za še brutalnejša nasilja boljševikov v Rusiji in za orgije sovjetskega militarizma. Češka vlada podpira rusko dijaštvo z vsemi razpoložljivimi sredstvi, pri nas pa bi jih naj izganjali kot nekeke zločince in sicer v imenu socializma, ki se bori za pravice zatiranih!

— **Zakon o južni železnici,** tj. zakon o odkupu in o organizaciji prog južne železnice v naši državi je bil 29. febr. predložen narodni skupščini.

— **Novi oblastni odbor Orjune v Mariboru** ima nalogo ustanoviti ljubljanski pokrajinski odbor v smislu sklepa glavnega odbora Orjune od 24. febr. v Beogradu.

Bratko Sila:

Nemoč.

Tragedija mladosti.

(K ponedeljkovi vprizoritvi na dijaški akademiji.)

Motto:

— da ne bo nerazumevanja, pohujšanja in obsojanja!

V ponedeljek zvečer preredimo mariborski dijaški umetniško akademijo v Nar. gledališču. Razven glasbenih točk so tudi na sporedu recitacije originalnih pesmi in drama. Pesmi učiteljsčnika Koprive so nežnega liričnega značaja, v katerih se zrealj mlada mističnemu poglabljanju udana duša. Edino v tem nekoliko sorodne so pesmi gimnazijca Fermeta, ki pa skuša s krepkimi izrazi orisati vsakdanjost življenja v nasprotju z vsečlovečansko ljubeznijo, ki še le more ustvariti pravega človeka. Docela druge narave so Kroščljevo »Mlade pesmi«, prekipevajoči spevi mlade, čiste in neoskrupljene ljubezni. Vse pesmi pa so porojene v težkih trenutkih mladih življenj, ki hrepené iz današnjega kaosa. Zato je vsem trem skupna molitev. Razumeti in občutiti jih zamore vsakdo, ki se samo malo živi v krvavo sedanost.

Drugače pa bo marsikdo hoté ali nehoté mislil o drami »Nemoč«, kjer se pokaže dijaško življenje v najžalostnejši obliki. Pri mladi gospodinjci stanujejo trije študentje. Prvi je trpeča propalica, ki se ne more rešiti vsakdanjosti, v katero ga je dovedlo nepoznanje samega sebe in ženske. Drama se začneja, ko najmlajši študent ob spoznanja svojega propadanja začne boj z gospodinjco-žensko, ki ga zapeljuje in se nastaja ob njegovi mladosti. Hoče se je otresti, ker je spoznal, da ta vsakdanjost ni pravo življenje mlade duše, ampak da je bila velika prevara. Bojuje se s žensko, s svojo telesnostjo, toda v boju propade in, kakor pač mlad človek pada iz ekstreme v ekstrem, pograbi samokres in se hoče ubiti. Gospodinja, ki že pozna ekstremno stí mladih ljudi, pa ga zbudi iz teh sanj in ga prepriča o njegovem igračenju in nemoči. Obupan se študent razjoče, ne vedoč ne kod ne kam. Teda pa se vrmeta ostala dva s ponočnega pijanevanja, še steklenico vina sta prinesla s soboj. Obupan prime za kupico in zahteva vina, da se napije do nezavesti in pozabljenja. Drugi zavriska v svojem sarkastičnem veselju, ker je dobil tovariša, bratovsko se okleneta in polna preziranja do življenja zapojeta Levstikovo zdravico, drugi pa skloni glavo in se razjoče, ker

hrepenenja se mu vrže v objem, v katerem pa kmalu spozna varljivost in propalost. Toda, ker ni imela nikogar, ki bi ji kdaj pokazal to varljivost, a samo navadno njma toliko moči, da bi se v tem težkem trenutku rešila, propade. To so posledice sedanje dobe splošnega mehanizma in materializacije. Zato ta zastoj v kulturi, ker ni nikogar, ki bi zidal dalje. Stari so onemogli, mladi propadajo. Tako je tudi s tretjim študentom, ko je prišlo življenje, je mislil, da je res tako, kakor mu je o njem govorila okolica, se je vrgel v njegov objem ter si s lastnim padcem moral kupiti spoznanje, kajti ko je to prišlo, ni bilo v njem več moči, da bi se rešil.

Življenje teh treh ljudi je podano realistično in naj se nikdo ne spotika ob posameznih besedah. Nikdo pa tudi ne sme poslati radi trpke resnice pesimist. Kajti kakor je tragedija današnje mladine velika, tako je tudi in še večje naše hrepenenje iz tega življenja. Otrեսimo se bojazljivosti pred kačljivostjo; bolje je, da se pokaže mlademu človeku v zgodnji mladosti spoznanje, da bo se takrat, ko bo ga okusil sam na lastnem telesu, lahko rešil iz pogubonosnih valov.

Dixi!

— Na meščanskih šolah se morajo po sklepu ministrstva prosvete ukiniti vse sporednice, v katerih ni več ko 15 dijakov ali dijakin. Tudi nadure se morajo kolikor mogoče reducirati.

— **Pustne obhode po vaseh** je prepovedalo ptujsko okr. glavarstvo za leto, ker je prišlo ob tej priliki vedno do pretepev.

— **Meščanska šola v Zalcu.** Pripravljani odbor za zgradbo meščanske šole je sklical dne 17. tm. Zalcane k ponovnemu posvetovanju o zgradbi potrebnih prostorov za meščansko šolo, koja bi se morala sicer ukiniti, ker v sedanjem posloju osnovne šole ni zadosti učnih sob. Odkazalo se je povoljno število Zalcánov. Načelnik krajn. šol. sveta je poročal o položaju in zahtevi višje šolske oblasti. Gospod župan je orisal dalekosežni pomen te šole za Zalec ter za celo Savinjsko dolino sploh. Povdarjal je, da se moramo vsi z vso vneto poprijeti, da zgradimo potrebne prostore in tako ohranimo meščanske šole našemu trgu. Dasi okoliške občine prav pridno pošiljajo svojo mladino v Zalec in se zavedajo velike važnosti meščanske šole, vendar kažejo le malo nvidevnosti tam, kjer so gmotne žrtve neizbožno potrebne. Znano je tudi prenapolnjenost celjskih meščanskih šol, kamor ne bo nihče sprejel od okoličanov v najbližji bodočnosti. Mala občina si sama ne more naložiti tega bremena potom doklad, koje bi preobčutno zadela zlasti manj imovite sloje. Da se ohrani Zalcu in okolici ta prva slovenska meščanska šola iz predvojnne dobe za bivšem Štajerskem, priborjena z največjimi naporu in borbami od nam Slovencev skrajno sovražnega nemškega deželnege odbora, so se zborovalec odločili za zbiranje gradbenega sklada v gotovini in materijala ter poverili to važno zadačo novoizvoljenemu stavbenemu odboru. — Sprejeta se je soglasno nastopna resolucija: Na sestanku v gostilni Kukec dne 17. febr. 1924 zbrani Zalcáni izjavljajo, da bi pomenila ukinitve meščanske šole v Zalcu katastrofo na kulturnem in gospodarskem polju ne samo trga samega, ampak tudi celo Savinjske doline. V času stare Avstrije z najhujšimi naporu priborjena edina slovenska meščanska šola ne sme pod nikakimi pogoji pasti, osobito, ker naj služi razmahu glavnega vira savinjskega blagostanja — našemu Imeljstvu. Zaradi tega naprošamo merodajne činitelje, da zastavijo vse svoje moči, da se ta za nas neobhodno potrebni kulturni zavod obdrži in z njim doseže konečni cilj, imati duševno in praktično izobraženo mladino, bodočnost našo in naših potomcev. Apeliramo na državo, da tudi ona priskoči temu zavodu na pomoč: kajti čim višja izobrazba, tem več uspeha, tem večja davčna moč Savinjske doline. Mi tukaj zbrani se zavezemo prispevati vsak po svoji moči k zgradbi in apeliramo na danes navzoče, da se tej naši akciji pridružijo in z oprtimi rokami podpirajo zgradbo našega prepotrebnege učnega zavoda.

— **Krvava ljubzenska drama v Osjeku.** V Osjeku se je odigrala 26. febr. krvava ljubzenska drama. Pri odvetniku dr. Milanoviču je bila uslužbena 19-letna Poljakinja Viktorija Kliš. Deklica je bila jako lepa in temperamentna in je mnogim mladeničem zmešala glave. — Pred kakšnimi 8 mesci se je seznanila z 24-letnim Pavlom Tokačem, železniškim uradnikom, ki se je v njo smrtno zaljubil in ji zapretel, da jo ubije, če ne bo njegova. A dekle ga ni ljubilo, temveč mu je sporočila, naj ne hodi več k njej. On je pa vendar vedno še zahajal k njej, pri čemur je seveda prišlo do burnih cen. 26. febr. zjutraj, ko je šla Viktorija v klet, da prinese dr. Milanoviču steklenico »gishiblera«, je skočil k njej nenadoma ljubosumni Tekač. — »Ali boš moja? Vprašam te zadnjič!« je rekel s pritajenim glasom in jo zagrabil za roke. — »Ne! Rekla sem ti že!« — »Ne boš!« — »Ne«. V tem hipu jo je Tekač izpuštil, zgrabil revolver in na njo 4 krat vstrelil. 2 strela sta zadel, 2 ne. Z velikim naporom se je Viktorija dovlekla v stanovanje. Njeno stanje je brezupno. Takač pa je pobegnul na Madžarsko, kjer se je od žalosti — misleč da je mrtva — vpijanil in v tem stanju streljal nase. Zadel se ni ravno v srce in še živi, vendar je tudi njegovo stanje brez upanja, da bi okreval.

— **Izseljevanje v Kanado.** — Izseljeniški komisariat poroča o izseljevanju in življenju na Kanadi sledeče: Vsi poljedelci, kateri pridejo na spomlad in poletj v Kanado, ostanejo, ako želijo, pri poljskem delu celo zimo. Lahko pa gredo delat tudi v gozde, kjer se dela 2 meseca, in imajo od prilike iste pogoje kot poljedelci. Gozdnim delavcem, katerim poteče pogodba v mesecu marcu, se lahko dovoli, da naprej delajo pri gozdnih korporacijah, če jim pa ne ugaja, se lahko vrnejo k poljskemu delu. Na vsak način se ozira v prvi vrsti na ljudi, ki so že v Kanadi, za ostalo število, katero manjka, razpiše kanadski vselitveni uradnik v Anversu prazna mesta in izda po ukaz kanadske vlade garantna pisma. Navadna plača delavca znaša 30—40 dolarjev mesečno, ter ima pri podjetju prosto hrano in stanovanje. Toroj je njegova plača deloma čist zaslužek. — Čeprav mora vsak delati, vendar mu je zbiranje prosto in lahko dela, kjer mu dopade.

— **74-letnico rojstva** praznuje 7. tm. predsednik češkoslovske republike dr. Masaryk. Šole bodo slavile ta dan s primernimi predavanji.

— **75-letnica Ivana Gešova.** Te dni slavi v Sofiji 75-letnico svojega rojstva bivši bolgarski ministrski predsednik Ivan Gešov. Njegovo javno delovanje datira vse iz leta 1869, ko je bil dopisnik londonskega lista »Times« iz Bolgarske. Od leta 1870 je pisal v ameriškanskih časopisih, kjer je v lepih člankih opisal nasilje Turkov nad krščanskim ljudstvom. Sedaj je predsednik bolgarskega Rdečega križa.

— **Nedeljski počitek v Turčiji obvezen.** Od 15. febr. naprej je stopil v veljavo v Turčiji obvezen nedeljski počitek. Kakor nam je znano, so imeli Turki dosedaj petek kot tedenski dan počitka.

— **Poljska prodaja svoje rudnike Italiji.** Ena največjih italijanskih bank je kupila pred kratkim časom od poljske vlade za 10 milijonov lir koncesijo za eksploatacijo enega največjih rudokopov v bivši avstrijski Šleziji.

— **Strašen zločin v blaznosti.** V Berlinu se je dogodila strašna rodbinska tragedija. Elektrotehniku Ehrhardt se je omračil um in je v tem stanju razbil svoji ženi s kladivom glavo, sina je ustrelil s samokresom v trebuh in hčer najpreje do nezvesti pobil ter jo nato vrigel skozi okno na cesto, kjer je mrtva obležala. Nato je skočil morilec na balkon, si prestrelil glavo in se vrzel na cesto, kjer je tudi on obležal. Policija, ki je s silo vdrla v zabarikadirano sobo, je našla ženo vso razmesarjeno, a še živo. Sina, hčerko in njega pa so odpeljali v mrtvašnico.

— **Obednice in spalnice v zrakoplovih.** Ameriška zrakoplovna družba, ki vzdržuje normalni promet med posrednimi ameriškimi mesti, uvaja v zrakoplovih posebne spalnice za potnike, ki potujejo več dni. Istočasno se v zrakoplovih uredijo skupne obedovalnice, kakor je to običajno pri brzovlakih. Dobila se bodo podnevi in ponoči topla in mrzla jedila, vse to pa seve po ameriških cenah.

— **Vpoklic novincev v Rusiji.** Berlinski »Lokalanzeiger« poroča, da je predsedništvo centrale ljudskih komisarijev Unije sovjetskih republik sklenilo, vpoklicati spomlad vse moške osebe, rojene leta 1902, v aktivno vojaško službo. Pa se ljudje jezijo nad monarhistično in militaristično Jugoslavijo!

— **Otvoritev skupnega gledališča v Subotici z madžarskim in našim osobjem.** Ker ni dal Beograd na večkratne urgence nobene subvencije za vzdrževanje narodnega gledališča v Subotici, je sklenil mestni senat v Subotici, da otvori hrvatsko-srbsko-madžarsko gledališče in prevzame mesto vzdrževalne stroške. Gledališče ne bo takoj angažiralo večjega števila igralcev, temveč bo klicalo igralce iz Zagreba in Beograda na gostovanje. Tako dobij Subotica svoje stalno gledališče.

— **Največja nesreča v zraku.** Poročilo visoke komisije o raziskovanju krivde zaradi katastrofe »Dixmuidena« je bilo izročeno predsedniku vlade Poincaréju. Maršal Fayolle trdi, da je bil velikanski zrakoplov uničen od bliska ter se ne more nikomur pripisati krivde na tej veliki nesreči.

Prevrat 1918.

Prevratne dogodke v Mariboru in tik ob naši severni narodni meji na Štajerskem, v Prekmurju in v Mežiški dolini bom popisal v posebni knjigi. Pozive za podrobne podatke sem poslal osebno, katerih požrtvovalno delo iz onega časa mi je osebno znano. Morda sem nehoti vendar koga pregledal. Kdor torej ni dobi takega poziva, pa se je vendar udeležil ob prevratu v gori omenjenem ozemlju osvobojevalne akcije in bi hotel prispevati s kakršnikoli poročilom iz one dobe, naj mi to naznani, da mu pošljem okrožnico z vprašanji.

Prevrat pa je seveda potresel na slovo Štajerskem, v Prekmurju in v Mežiški dolini tudi mesta in druge podeželske kraje, ki sicer niso bili v neposredni bližini današnje državne meje, a se je po odločnem nastopu našega življa v njih vendar mnogo izpremenilo nam na dobro. Dasi takim krajem vsled nedovoljnega gradiva ne kaže posebej obelodanjati svojega prevratnega dela, bi bilo vendar škoda, da se pozabi požrtvovalni trud posameznika, ali cele občine. Tudi zadevna poročila po novinah iz prevratne dobe so večinoma pomanjkljiva in še ta zdaj iz spomina.

V doseg celotnega pregleda tukajšnjega prevratnega gibanja nameravam tudi to gradivo — seveda ako in kolikor ga pravočasno dobim — uplesti v istočasne zgodovinske dogodke na naši severni meji in prosim vse državne, občinske in župniške urade, šolska vodstva, društva in sploh vse, ki želijo, da se njihovo delo očrta: naj pošljejo potrebne podatke na moj naslov v Maribor do 15. aprila 1924. Posebno naj poročevalci omenjajo prevzeta uradov, narodne svete, narodne straže, shode itd. Neobhodno potrebni so mi zapisniki in uradni spisi narodnih svetov. Po vporabi jih bom vrnil, ali pa — seveda z dovoljenjem lastnikov — oddal z drugim doblijenim gradivom v hranev »Zgodovinskemu društvu« v Mariboru.

Poročila naj bodo popolnoma nepristranska in naj jih podpiše več oseb, ako le mogoče take, ki so sodelovale ob prevratu.

Dobrodošle mi bodo fotografije, slovenski in nasprotni tisk onega časa (letaki, lepaki, časopisi), sploh vse, kar je v zvezi z našim osvobojenjem.

Imena poročevalcev bom navedel v knjigi med viri.

GENERAL MAISTER.

Dopisi.

Ples „Langobardov“ pri Sv. Lenartu.

(Važen donesek za naše zgodovinarje.)

Pri kohanju ilovice za svoje lonce je nalletel zgodovinar Ernest Pollanetz popolnoma slučajno na velik lonec, ki je bil poln starih listin, pisanih na pravih oslovskih kožah.

Ker mož kljub svoji izobrazbi zraven slovenščine in srščine ne govori drugih starih jezikov kakor lenarški kuheljajč, mu je bilo malo tesno pri sreč, ko se je bal, da mu ne bo mogoče razvozlati tajnosti, skrite v listinah.

Lahko si mislite, kako mu je poskakovalo srce, ko opazi, da so listine pisane popolnoma v krasno zvonečem jeziku, katerega še danes tako uspešno govori visokocenjena Frau Auhl.

In kaj je čital v teh listinah? Za časa kralja Agutfa se je priselil k Sv. Lenartu lončar Liutprand. Takrat so imeli v Lombardiji že dosti loncev, pri Sv. Lenartu pa še nič.

Kot pagan pa ni mogel napraviti nobene prave kupčije, zato se je dal krstiti in sprejel pri krstu ime Ernesto.

Privabil je k Sv. Lenartu iz Lombardije še tudi spretnega svečarja kakor krojača in tako postal ustanovitelj Langobardske kolonije pri Sv. Lenartu.

Krutji grofi Herberstein pa so vzeli tudi tem plemenitnikom osebno svobodo in jih silili na različna dela na njihovih velikih posestvih.

Sosebno važno je bilo grabljanje sena in otave na travniku Polani nižje Sv. Lenarta. Pri tem delu se je posebno odlikoval Ernesto Liutprand, ker je imel najdaljše grablje in ga je zato grof Erasmio Herberstein odlikoval s primikom Pollanetzo. Počasi se je pozabilo

prvotno ime onih od Liutpranda in so ostali samo še lončarji Pollanetzi, katerih potomci imajo prej omenjenega zgodovinarja še kot živečega predstavitelja evetoče obrti.

Te listine so bile pisane na koži oslov, katere so svojčas ti priseljenci langobardski prignali s seboj iz Italije in kojih kri še danes plasi po našem trgu.

Ta historični dokument pa ni samo važen za rodbino Pollanetzov, katerim je s tem zajamčena pristna krvnost germanska, marveč za vse one, ki še sada govorejo v lepi »Langobardsčini«, katera je najboljši dokaz za pristnost in čistost njihovega pokoljenja. Zato se ni treba čuditi, če se ti potomeci velike preteklosti krčevito branijo vzeti v svoj Langobardski Feuerwehr drugorodni manj vredni element Slovencev in da je za enkrat tudi deželna vlada v Ljubljani smatrala kot pravilno, da smejo v tem društvu gospodariti samo Langobardi.

Jasno je, da se tako društvu, ki je vir lepih dohodkov, ne sme pustiti v slovenske roke.

V društvu vlada vendar komunizem.

Če Azevald nima denarja, si ga izposodi iz blagajne. Če Rozamunda kaj rabi, je istotako.

Prispevajo pa v to naj manjvredni Slovenci in sicer na ta način, da plačajo krepke vstopnine in druge prispevke pri veseliceh te odlične družbe.

Ze tretjo veselico priredi ta slavni Feuerwehr tekom letošnje zime in to dne 2. marca 1924 nalašča radi tega, ker ima istega dne Sokolsko društvo svojo maškerado.

To okolnost si naj zabilježijo oni gosodje v Ljubljani, ki so stali na stališču, da imenovano društvo Langobardov ni politično društvo.

Mi pa si bodemo prizadevali pokazati se hvaležne različnim pripotovanim Langobardom, in bodemo skušali vidobiti še več domačih obrtnikov, ki bodo olajšali tem gospodom težko bivanje v tuji deželi. S.

—□—

Iz Pragerskega. V »Taboru« od 27. febr. tl. natisnjena notica »Železniška nesreča na Pragerskem« je sestavljena tako, da mora vsakdo, ki jo jebral, misliti, da se je nezgoda pripetila vlakom, zasedenemu s potniki, in da je pripisovati le čudežnemu naključju, da ni bilo človeških žrtev. Ker taka poročila begajo občinstvo in jemljejo ugled železniški upravi, postaji in postajnemu osebju, prosim, da blagovolite pojasniti zadevo v svojem listu v sledečem smislu: Za časa mojega službovanja na Pragerskem, tj. od 1. maja 1922 do danes se na tukajšnji postaji še ni pripetila nikaka nezgoda, s katero bi bilo ogroženo potujoče občinstvo. Zato je trditev, »da se je z opeč pripetila nezgoda«, popolnoma neresnična. Dalje nista iztirila voza kakega s potniki zasedenega potniškega vlaka, torej tudi ne vlaka 231, ki ga ima poročevalc v mislih. Bila sta ta dva voza sicer namenjena za imenovani vlak, toda iztirila sta med premikom pri sestavljanju vlaka. Taka iztirjenja se na večjih postajah dogajajo pogosto in se bodo še dogajala, ne da bi se kdo radi tega razburjal. V našem slučaju pa je bilo celo to iztirjenje tako malenkostno, da ni bil poškodovan niti noben voz niti tirna naprava. Vlak 231 bi bil kljub tej nezgodi lahko odpejal z malo zamudo 10 minut, ako bi bila kurjava delovala v redu; edino urejevanje le-te je povzročilo večjo zamudo. Potniki so vstopili seveda šele, ko je bil vlak sestavljen, o kakem ogroženju potnikov torej ne more biti govora. Upam, da boste v smislu tega pojasnila popravili svoje poročilo, ker Vam pač ne more biti ležeče na tem, da v slabo nač spravljate postajo in osebje. — Fr. Seničar, načelnik postaje.

Iz Ormoža. V dopisu g. Jurija Čurjina, objavljenem v št. 46 od 24. tm., se je vrinila pomota, Glasiti se mora 700 K in ne 7000 K.

Svetinje. Č. g. župnik je pred 14 dnevi napadel v »Slov. gosp.« ivanikoveko gasilno društvo, ter ga hoče smešiti zaradi njegove nepristranosti. Kako to, da je g. župnik naenkrat pozabil, da ima strašno dosti masla na glavi, kar se tiče našega društva? Zato dovolite, da Vam znova pokličemo v spomin samo nekatere reči, iz katerih se vidi, kdo je pristranski in kdo ne. Ko se je društvo u-

stanovilo navzlic Vašemu in Vaših pristašev protidelovanju, ste bili naprošeni, da blagoslovite gasilni dom in orodje in naznanite dan in uro odboru. Tega pa iz same nepristranosti niste storili, pač pa ste poškopili brizgalno kar skozi okno (!), kar smo pozneje zvedli od dotične osebe, ki vam je držala posodo z blagoslovljeno vodo. Ko smo vam hodili plačevat maše na Florjanovo, ste iz same nepristranosti pikali dotične z besedami: »Kaj pa je vam treba maše!« V spovednici ste našemu trobentaču rekli, naj od požarne brambe odstopi, ker je to »hudičeva družba« in da bo hudič stopil v vsako njegovo stopinjo, ko bo trobental na pohodu. To so, g. župnik, najbolj dišeče evetke iz vrta Vaše »nepristranosti«. Bodij pa vam na tem mestu povedano, da je malokateri župnik v svoji fari tako obsevažen, kakor ste vi pri Svetinjah, saj Vas še tisti, ki se vam v lice hlinijo in so vsako nedeljo v župnišču, in o katerih mislite, da so Vaši najboljši prijatelji, preklinjajo za hrbtom in pravijo: »Kolikor popov, toliko vragov« ter ne pustijo svojih žen k spovednici, če sedite vi notri. Saj vidimo enj in drugi, da iz vsake Vaše besede zraste sovražstvo in pristranost. Zato pa nimamo mesta za Vaše pristranske in nahujškane požarnike v našem društvu. G. župnik, malo vam teče za koléri! Pazite!

Zibika, 24. svečana tl. je imel tukajšnji krajni šolski svet sejo, katero je vodil naš župnik Jelšnik. Pri seji se je med drugim razpravljalo tudi o cerkveni koči, ki je last zibiške farne cerkve. Koča sredi Zibiške vasi, tik cerkve res ne dela časti, ker je podobna bolj podrtini, kakor poslopju. Organist in mežnar mora stanovanje drugje imeti, ker v koči ni mogoče stanovati. Sedanjí napredni občinski odbor je že večkrat poskušal prostor in kočo kupiti, ali župnik se trdovratno drži. Tudi se je poskušalo koč v najem vzeti za 50 let in bi občina dala popraviti, ker jo je že sram, da ravno v sredini lepe vasi stoji taka svinjarija. Pri imenovanju seji kr. šol. sveta je pa stavil župnik predlog, naj bi občina podrla staro koč in postavila novo, zato bi dobila občina za občinsko pisarno 1 lokal v novi hiši, drugo pa bi se najbrž porabilo za društveni dom klerikalnega izobraževalnega društva in druge klerikalne prireditve. Za ta malenkostni lokal bi naj občina izdala stotisoče dinarjev. Neumen naš župnik res ni, ali sedanji napredni občinski odborniki tudi niso oslički, ki bi župniku kimali. Prejšnji klerikalni bi bil že zdavnaj privolil v župnikove predloge in volilcem naložili novo davčno breme na njihove rame. Iz tega se lahko učimo, kako potrebno je bilo, da smo se pri združnih občinskih volitvah naprednjaki zedinili in tako vrgli raz županski stolec klerikalnega župana. Kočo pa naj da župnik s cerkvenim denarjem popraviti, ali pa naj bo taka kot je, mogoče se bo ob času birne prav prišla.

Iz Šmarja pri Jelšah. Pretečeno soboto 23. svečana so priredili šmarski trgovci trgovski plesni venček. To je bila prireditve, kakoršne Šmarje že davno ni videlo. Poseben komite pod vodstvom g. Wagnerja je skrbel za predpriprave. Plesni venček se je vršil v okusno okrašeni Habjanovi dvorani in je svirala vojaška godba iz Maribora. Do okrog 11. ure je trajal koncert. Nato pa se je razvil ples, ki je trajal do 6. ure zjutraj. Prireditve je bila zares izborna aranžirana in plesna dvorana nad vse okusno opremljena, za kar vsa čast šmarskim damam, ki so se za to potrudile. Ni res, da v Šmarju samo spimo, nego resnica je, da napredujemo v vsakem ozirju. Le tako naprej in življenje nam bo gotovo prijetnejše, kakor če bi tuhtali vsak v svojem kotu, kritizirali čez državo in slabe razmere ter mislili samo, kdaj nas zaleze — smrt.

Koroške vesti.

Guštanj. Pevsko in godbeno društvo v Guštanju je priredilo svojemu vrlému članu g. Jamšku ob priliki odhoda k vojakom odhodnico. Večer je le prehitro minil v veselem razpoloženju. Z g. Jamškom izgubi društvo marljivega pevca, člani pa dobrega tovariša. Želimo mu najboljše predstojnike, ki jih zbog svojega lepega vedenja zasluži.

Guštanj-Ravne. (Kako daleč smo že prišli!) V kantini jeklarne na Ravneh je vinjen razsajal delavec Pavšner ter klical ponovno: »Heil Deutsch-Oesterreich, nieder mit Jugoslawien! Nieder mit Serbien! Nieder mit den Čušen!« — Ljudi takega mišljenja je še mnogo tukaj, samo da nimajo korajže to tako javno in glasno povedati kot Pavšner, ki postane sedaj — naroden mučenik! — Nemčurstvo v novjšem času sploh pričinja mogočno vzdigovatec glavo! Prilieno za to so razne veselice in plesi, kjer se nemškutarije natra kot slaničkov. Tako je bilo na plesu požarne brambe v Guštanju, tako v Kotljah. Celo v znanj slovenski gostilni Cvitanič v Tolstem vrhu so se zbrali mladi smrkolini in nadlegovali slovenske goste z nemškimi kruljenjem, dokler niso bili prisiljeni oditi. Glavna tovarna tega nemškutarskega materijala je seveda jeklarne grofa Thurna tukaj, zato se pač razmere ne bodo preje zboljšale, dokler — jeklarne ne zaspí, kajti presekatí zveze, obstoječe preko meje, ni mogoče. Zalostno je tudi dejstvo, da okolica nima zavednih kmečkih fantov, ki bi temu pojavu bili najlažje kos.

Celjske vesti.

Krajevna organizacija JDS za celjsko okolico ima 6. tm. ob 8. uri zvečer v Sokolskem domu svoj drugi članski sestanek.

Himen. V Zagrebu se je poročil g. Franc Zagoričnik, knjigovodja kamnoseške družbe v Celju, z gđ. Anico Adam iz Zagreba. Mnogo sreče!

Svoj 87. imendan je slavila 1. marca ga. Albina Kapusova, najstarejša Slovenka v Celju, stara mati gospe dr. Božičeve. Njena hiša je bila svoj čas ognjišče narodnega življenja. Jubilatki še na mnoga leta.

Drugi mladinski koncert s predavanjem priredi 9. tm. Glasbena Matica v veliki dvorani Narodnega doma ob pol 11. uri dop.

Ljudsko vseučilišče v Celju priredi 6. tm. predavanje o Dalmaciji.

Podružnica Jugoslov. Matice v Celju je imela 28. febr. občnj zbor. Predsednik, g. ravnatelj Jeršinovič je podal lepo sliko o delovanju društva. Celjska podružnica šteje danes 288 članov in je nakazala lani pokrajinskemu odboru 30.000 D. Za novega predsednika je bil izvoljen g. Rafko Salnič. Staremu odboru, zlasti g. Jeršinoviču je bilo izrečeno zaupanje in zahvala.

Kultura in umetnost

x Macharjevo ime. Machar se nikjer ni podpisoval s polnim krstnim imenom, zato se mu je čisto zgodilo, da je dobival razna imena. Večinoma je veljal za Jana, pa tudi za Jindřicha, v resnici pa je — tako vsaj zatrjujejo — Josef. Jaz sem v svojem feljtonu o Macharju uporabil ime Jindřich, ki mi je ostalo v spominu iz čeških virov, — v resnici pa je bil J. S. Macher krščen na Jožefa. Menda se svetniki Jožef, Henrik in Janez ne bodo pulili zanj, jati Machar tudi ne zanje, zato je takja napaka lahko odpustljiva.

x Zveza duševnih delavcev v Sloveniji. Na ustanovnem občnem zboru 30. dec. 1923 izvoljeni odbor ZDDS se je konstituiral na seji 18. januarja sledeče: predst. univ. prof. dr. L. Pitamic, 1. podpreds. drž. pravdnik dr. I. Jančič, 2. podpreds. župa. F. S. Finžgar, blag. inž. L. Novak, tajn. dr. M. Pivec, odb. prof. dr. D. Lončar, ur. I. Lavarin, odv. dr. I. Goričan, sodn. svetn. A. Lajovic, zdravn. dr. I. Pintar, univ. prof. dr. M. Vidmar. — Prva naloga, ki si jo je stavila ZDDS, je dati inicijativo, da se ustanovijo slične zveze pri Hrvatih in Srbih predvsem v Zagrebu in Beogradu in da skupno z njimi omogoči ustanovitev državne zve-

ze za čelo našo kraljevino. Zakaj šele ta državna zveza more biti včlanjena v internacionalni zvezi (Confederation Internationale des Travailleurs Intellectuels), ki ima svoj sedež v Parizu. Da bo mogla ZDDS izvršiti svoje naloge, je potrebno predvsem, da združi v sebi vsa društva in vse skupine v Sloveniji, oiglar člani so duševni delavci. Društva, ki so dozdaj včlanjena v ZDDS predstavljajo le del onih, ki bi po svojem značaju vanjo spadala. Naj bi se ona, ki so še zunaj, zavedala, da more le možna skupna fronta vseh duševnih delavcev pripomoči do zaželjenega uspeha. Priglasitve je nasloviti na »Zvezo duševnih delavcev v Sloveniji« Ljubljana, Kongresni trg 7 (pisarna Slov. Matice).

x Februarski broj »Jadranske Straže«. Primitj smo drugi broj lijepe pomorske smotre. Broj je zakasnio radi likvidacije tiskare, u kojoj se je dosad tiskao, tako te se je zadnji čas list morao prenijeti u drugu štampariju i dok nije bio sklopljen ugovor s novom štamparijom, revija nije mogla ući u štampa. I ovaj je broj pun poučnog i zanimivog gradiva, te uspjelih i dobro reprodukovanih slika. Na naslovnoj je strani opet nova naslovna slika, koja prikazuje mornara s dalekozorom na reflektoru ratnog broda, a rad je akad. slikara Seitzza, auktora umjetničkih razglednica »Jadr. Straže«. Od slika ističemo lijepe snimke Komije na Visu, svjetionika »Mulo« kod Šibenice Rogoznice, umjetničku fotografiju »Mjesečina na Jadranu«, pogled na Šibenik, te šest drugih slika iz Šibenika, devet fotografija o prvoj našoj pomorskoj Vojnoj Akademiji u Gružu, portrete generala Smiljanića, i sliku engleske poduzornice »L. 24«, koja je pred par dana potonula. Članci so: Ratna mornarica, trgovina i industrija, u kom pisac por. freg. B. Martinec, zgodno povezuje ulogu ratne mornarice s razvojem privrednog djelovanja pojedinih država. Dalje se nastavlja vrlo poučna radnja kap. b. b. N. Stankovića o pomorskoj historiji Jadrana. U nju članaka »Naši primorski gradovi« ovaj je put veoma stvaran i dokumentovan članak o Šibeniku, u kom pisac (Dis) raspravlja aktuelne potrebe ovog našeg primorskog grada. Životopisom poznatog vojskovođe generala Smiljanića, te kratkim ali iserpivim prikazom dosadanjeg rada našeg pomorskog sportskog kluba »Gusar« svršavaju članci, a onda slijede rubrike »Avijatika«, »Listak« i »Društvene vijesti«. Ukupno ovaj broj ima 28 strana sa 21 slikom. Najtoplije preporučamo ovu odličnu i reprezentativnu našu pomorsku smotru.

Izpred sodišča.

Dva pretepača.

25-letni Franc Rakuša in 21-letni Tomaž Zemljič, oba delavca v Bodislavcih, okraj Ljutomer, sta bila dne 26. avgusta 11. predpoldne v vintotoču Vincenca Miheliča v Mali Nedelji. Ko so šli Matija Horvat, Vinko Vrbnjak in Fran Minarič od maše domov, je začel Rakuša skozi okno vintotoča kričati: »Aufbiks smrkavci, sem hodí, kdor ima kurša.« Mimoidočí so šli mirno naprej. Nankrat pa prileti za njim Rakuša in udari Horvata z roko po glavi. Napadeni zgrabi napadaleca in ga vrže na tla. Pri tem pa sta padla oba in sicer tako, da je bil Horvat na Rakuši. Medtem je prišlo čiel zaven Zemljič, potegnil Horvata raz Rakuša ter temu dal svoj žepni nož z besedami: »Dregni ga, dregni ga.« Rakuša je nato pehnil z nožem štirikrat svojega nasprotnika. Prijadjal mu je razun lahkih poškodb tudi težko na desnem nadlehtju. Rakuša prizna, da je iz jeze zabodel svojega nasprotnika, Zemljič pa tají, da bi on bil soudeležen. Obsojena sta bila oba in sicer Rakuša na 1 leto, Zemljič pa na 8 mesecev težke ječe.

Mlad nasilnež.

Podpreglednik finančne kontrole Miha Sok je dne 8. novembra 1923 zaslišaval v šolskem postopju v Št. Ilju tamkaj zaposlene zidarje radi tihotapstva. V zasliševanje se je vmešaval 18-letni delavec Konrad Potrč v Št. Ilju ter vprašal finančnega organa, če ima tudi

za njega kaj. Po svojem imenu povprašan, je ponovno zaničljivo odgovarjal: »Kaj vas to briga.« Ta žalitev je dala financarju povod, da Potrča aretirar. Temu pa se je slednji protivil. Pograbil je financarja okoli pasu in ga hotel vredit na tla. Sodišče ga je vkljub tajanju obsodilo radi pregreška po §§ 104. in 93. srb. k. z. na 14 dni zapora.

Zopet nož.

20-letni poseslniški sin Jakob Klobasa v Okoslavcih, okraj Gor. Radgona, je dne 26. dec. 1923 pri nekem pretepu zabodel z nožem Karola Budja v pljuča. Klobasa, ki svoje dejanje prizna, je bil pred okrožnim sodiščem obsojen radi hudodelstva težke telesne poškodbe na 4 mesece težke ječe.

Sraka.

57-letni Franc Časar, ki je služil pri Karolu Aublu pri Sv. Lenartu za hlapca, je bil dne 15. febr. z vozom v Mariboru. Na dvorišču mesarja Rudolfa Veleja je vzel raz konja Franca Frasa kožuh. Z njim je pokril svojo kobilo in ga prikrl skrbno s plahto. Ko je Frasa opazil tatvino kožuha, ki je vreden najmanj 5000 K, je začel povpraševati po njem. Časar je pa molčal. Nekí paznik, ki je nadzoroval kaznjence pri delu na Velejevem dvorišču, je pripomnil, da se mu zdí Časarjeva kobila debelo pokrita in zares je Frasa našel pod plahto svoj kožuh. Časar je nadalje osumljen, da je istega dne opijanil svojega sohlapca Matijo Črnka ter mu pri tej priložnosti ukradel 7 ključev. Z enim ključem je odprl Črnkov kovčeg in vzel iz njega hranilno knjižico z vlogo 400 K in bankovec po 40 K ter zimsko čepico. Končno je Časar osumljen, da je prodal sohlapcu Črnku klobuk za 100 K, ki ga je še neznanu komu ukradel. Pri okrožnim sodiščem je bil obsojen radi hudodelstva tatvine na 6 tednov težke ječe.

Sport.

Concours hippique povodom zagrebškega veleselja se vrši 1. in 4. maja t. l. v Zagrebu. Obsegal bo nagradno jahanje, nagradno skakanje posamezno in v dveh, tekmo v skakanju v višino itd. — Vse informacije daje tajništvo Jugoslov. Jockeykluba v Zagrebu, Opatička ul. št. 27.

Nov avijatični rekord. V Daytonu v državi Ohio je dosegel ameriški avijatični poročnik Mac Ready svetski rekord v letalstvu. Dvignil se je s posebnim zrakoplovom v višino 12.494 m, torej 1000 metrov višje kot francoski avijatičar Gadi Lacointea.

Film.

I. Mariborski bioskop. Samo še danes in jutri se predvaja krasna Shakespearova drama v 7 dejanjih »Othello«. Od ponedeljka do srede (vključno) je na vrsti »Miss Berylle«, v glavni ulozi igra Lya Mara.

Orjuna.

Orjuna Studenci. Uradne ure tajništva vsak ponedeljek in vsako sredo od 7.—8. ure zvečer v Čitalnici Narodni dom. Sprejema se istotam tudi članarino za letošnje leto. — Zdravo! Tajnik.

Zmaj v Mariboru!?

Kam vse beži, kam vse hiti, kaj trušč in hrušč pomeni! Kam množica ljudi drvi, kaj v Mariboru je na dnevni redi!

V dvorani mali Narodnega doma tam zmaj strašan sedi. Z očí mu bliski švigajo brez groma, iz žrela plamen živ žari.

Tam priredi naš »Sokol« maskarado, h kateri vabi staro, mlado. In da popolnejši bo ta sijaj, z vsem dobrim vam postreže tudi zmaj.

Še mnogo vem, pa ne povem. — Kdor hoče vedeti o vsem kar okrog zmaja se godi, na maskarado divno naj hiti!

Danes, 1. marca 1924

Sokolska maskarada

Narodni dom

Mariborske vesti.

Maribor, 1. marca 1924.

in ljudska univerza. V ponedeljek dne 3. marca ob pol 2. uri predava g. prof. Franc Skof o postanku svetlova. Po predavanju bo odborova seja.

m Občni zbor »Jugoslovenske Matice« preložen. Z ozirom na dijaško akademijo v Mariboru je Jugoslovenska Matica odgledala na ponedeljek napovedani občni zbor in določila, da se vrši občni zbor neprekinjeno v ponedeljek 10. marca v prostorih Narodnega doma.

m Češki klub in Jsl. Liga imata v nedeljo 2. marca ob pol 11. uri dopoldne v Grajski kleti z zastopniki gledališča, Glasbene Matice in vojaške godbe skupno sejo radi proslave stoletnice češkega skladatelja Bedřicha Smetane. Točna udeležba vseh prizadetih nujna.

m Interesentom za velesojem v Pragi. Mariborska fiskarna dd. oddaja legitimacije za praški velesojem in naročne karte za stanovanje. Navodila so ista kot lansko leto, samo glede znižane vožnje se priporoči, da je začasno dovoljena samo za CSR.

m Državna loterija. Srečke za 3. razred 7. kola se razpečavajo pri blagajni glavne pošte. Kupite in obnovite jih pravočasno!

m Poglavje o solidarnosti. Prijatelj lista nam piše: Te dni se mi je zgodilo, da sem v družbi prijateljev v neki tukašnji kavarni pil nekaj buteljke vina in nekaj kav. Zgodilo se nam je pa, da se nam je hotelo zaračunati oboje nad tarifo na ceniku. Šele na naš protest se nam je izstavil pravilen račun. Gospode kavarnarje prosimo, naj svoje plačilne natakarnje pouče, da tako postopanje kavarnam ni na korist.

m Čudno obnašanje gospoda mestnega fizika. G. mestni fizik dr. Leonhardt se je nedavno vozil v Grädeu, ker mu je zbolela mati. Pri reviziji vlaka ga je carinski uradnik po predpisih vprašal, koliko ima denarja. Mož pa ni hotel razumeti in je zaničljivo vprašal »Wie?« Ko ga je uradnik opozoril, da bi kot mestni fizik pač moral razumeti naš jezik, je milostno odgovoril, da ima »tri hiljada dinara«. Nato mu je uradnik uljudno vrnil pasoš, g. mestni fizik pa je pasoš z jezo in arogantno, pograbil in mrmral. Še navzoči inozemci so se zgražali nad urgovim obnašanjem. Mož se bo seveda moral zagovarjati radi § 104. pred sodiščem. Zanimive ljudi še imamo v naši magistratni službi.

m Občinstvo opozarjamo, da si pravočasno nabavi vstopnice za dij. akademijo. Gledališka blagajna je v nedeljo odprta od 9. ure do 12.

m Razglas stanovanjskega oblastva v Mariboru. Prejeli smo in objavljamo: V zadnjem času se zopet ponavljajo slučajji, da se stranke vselijo v izpraznjena stanovanja brez dovoljenja stanovanjskega oblastva. Stranke se v lastnem interesu opozarjajo, da se izognejo neprikljam, da se v smislu predpisa čl. 14. stanovanjskega pravilnika sme vseliti v izpraznjena stanovanja samo ona stranka, kateri je bilo tozadevno stanovanje dodeljeno z odločbo stanovanjskega oblastva. To velja tudi za hišne posestnike, kateri morajo tudi predati predpisano prošnjo za dodelitev tozadevnega izpraznjene stanovanja v lastni hiši, ako žele priti vanje. Stranka pa, kateri se je vselila brez dovoljenja stanovanjskega oblastva, se mora izseliti, ter se taki stranki ne more pod nobenim pogojem dodeliti tozadevno stanovanje, temveč drugemu prosilu. Poleg tega se kaznujejo tudi hišni posestniki, kateri so dovolili vselitev strank brez dovoljenja stanovanjskega oblastva, ali se sami vselijo v lastno hišo brez predhodnega dovoljenja stanovanjskega oblastva, z denarno kaznijo do 6000 Din. Nadalje se stranke opozarjajo, da člani tukašnjega stanovanjskega oblastva ne sprejemajo prosilcev za stanovanja v stanovanjskih zadevah v svojem stanovanju, ter da imajo prosilci za stanovanja v smislu čl. 37. stanovanjskega pravilnika v svojih prošnjah, katere se vložijo pri stanovanjskem oblastvu, navesti vse odločilne razloge, iz katerih izhajajo potreba stanovanja.

m Maškarada naredi tudi letos Sokolsko društvo v Studencih pri Mariboru

na pustni torek dne 4. marca t. l. z začelkom ob 8. uri zvečer. Kdor je bil na maškeradah prejšnja leta, nas gotovo posesti tudi letos in pripelje seboj tudi svoje znance. Torej na svidenje, prijatelji društva, od blizu in daleč.

m Učni tečaj za damsko in moško krojenje. Vpisovanje zadnji dan v ponedeljek 3. marca v hotel »Merano«, v Mariboru.

m Nočno lekarniško službo od 2. do 9. tm. ima lekarna pri »Zamorenc« (Wolf) v Gosposki ulici.

m Maškerada ISSK Maribor v Narodnem domu na pustni torek obeta postati zelo zabavna. Zanimanje za prireditelje je veliko. Lanskoletna prireditev v Götzovi dvorani je bila v vsakem oziru prvovrstna in si odbor prizadeva letos v Narodnem domu enako vprizoriti. — Kontrola mask bo tudi sedaj stroga in je s tem zasiguran tudi moralni uspeh. Športu prijaznemu in zabaveželjnemu občinstvu priporočamo na pustni torek obisk maškerade v Narodnem domu.

m Restavracija »Narodni dom« ima na razpolago okusno renoviran salon, lepe zračne sobe za klube in obnovljeno kegljišče. Izrecno pristna domača vina. Abonent se sprejemajo po 20 Dinarjev dnevno.

m V gostilni »Beli zajec«, Meljska cesta se vrši v nedeljo dne 2. marca domača zabava s plesom. Poje pevsko društvo »Krilato Kolo«. Za dobro kuhinjo in izborna pišca jamči gostilničar.

m Grajska klet, Nedelja 2. marca tl. koncert nar. žel. gl. društva »Drava«. — Začetek ob 20. uri.

m Iz »Klub-barac.« Kakor doznavamo, prevzame muzikalno vodstvo v Klub-baru Velike kavarne s 1. marecem tl. zopet domači umetnik-pianist g. Pepo Winterhalter. Ob tej priliki priredi salonski orkester g. Kaplanca v soboto, dne 1. marca v Veliki kavarni kompozicijski večer, pri katerem se bodo izvajale samo najnovejše kompozicije g. Winterhalterja. Ta večer bo nedvomno vzbudil pozornost vsih prijateljev lepe in moderne glasbe. V ostalem opozarjamo na tozadevni oglaš!

Narodno gledališče.

REPERTOIRE:

Sobota, 1. marca ob 19. uri Mogočni prstan, ab. B.

Nedelja, 2. marca ob 17. uri »Janko in Metka« (kuponi). Zadnjič v sezoni.

Nedelja, 2. marca ob 20. uri »Pri treh mladenkah«, Ab. C. (kuponi).

Ponedeljek, 3. marca. Dijaška akademija, izven.

Torek, 4. marca ob 17. uri »Lumpacijvagabunde«, zadnjič v sezoni.

—□—

Današnja predstava »Mogočnega prstana« (dne 1. marca) se vrši izjemoma ob 19. (sedmih zvečer), na kar opozarjamo cenj. občinstvo.

»Mogočni prstan«. Pri današnji in pri vseli nadaljnih predstavah Milčinskega narodne pravljice »Mogočni prstan«, so znižane cene.

Nedeljski predstavi. V nedeljo popoldne ob 17. uri (petih) se vprizori zadnjič v tej sezoni krasna Humperdinckova pravljica opera »Janko in Metka«. To opero priporočamo mladini kot odraslim. Prvi se bodo naslajali nad čarobno-pravljicnimi motivi, odrasli bodo pa po tieg tega uživali še izvanredno lepo glasbo. Za to predstavo veljajo znižane cene. Zvečer ob 20. uri se ponovno vprizori ena najpriljubljenejših operet »Pri treh mladenkah«. V vlogi Schobra gostuje tudi to pot g. Janko iz Celja. Predstava je za abon. C.

Smetanova proslava v mariborskem gledališču. Stoletnico smrti velikega češkega skladatelja Smetane je namercavalo proslaviti mariborsko gledališče 2. marca s ciklusom »Ma vlast« (Moja domovina). Ker pa so nastale v orkestru momentano nepredvidene ovire, se ta proslava 2. marca ne vrši, pač pa se bo proslavilo velikega pokojnega glasbenika s tem, da se bo vprizorila še koncem tega meseca oz. v začetku aprila njegova vedno sveža narodna opera, **Prodana nevesta.**

Premijera v drami. Prihodnji teden se vrši premijera Wiedove satirične igre v štirih dej. »2 X 2 = 5«. Režira g. Zelcnik.

—□—

Želje gledališkega občinstva. Prejeli smo in objavljamo: V nedeljo se je predstavljala v Narodnem gledališču burka s petjem »Lumpacijvagabunde« v skoraj popolnoma prazni hiši. V tej priliki se usojamo vprašati vodstvo narodnega gledališča, zakaj ne da preprostem ljudstvu, kakor tudi meščanom več naših domačih narodnih iger: kakor Legionarje, Rokovnjače itd. Kakor nam je znano, se te narodne igre že dolgo časa niso tu proizvajale ali pa na tem odru sploh še ne. Če pogledamo malo nazaj, n. pr. Ljubljansko gledališče pred preobratom, ki je bilo znano kot jako dobro in na višku umetnosti (? Ured.) vendar so bile na repertoarju vsako leto poleg drugih večjih del, tudi naše narodne spevoigre. Že v nacionalnem oziru bi bilo priporočati vodstvu narodnega gledališča v Mariboru, da nam da nekaj narodnih iger z godbo n. pr. Legionarje ali Rokovnjače, posebno še ko se nahaja in sodeluje pri narodnem gledališču skladatelj sam. Vsekakor lepo, da se nam nudi lep užitek s modernimi dramskimi predstavami, vendar ne smemo pozabiti na naše domače, narodne igre in upoštevati željo preprostega ljudstva, ki v največji meri podpira gledališče v Mariboru, obenem pa tudi se ozirati na politične in nacionalne razmere mariborske. Prosimo in upamo, da ugodi vodstvo narodnega gledališča želji ljudstva.

Objave.

§ Cercle français priredi v nedeljo, dne 2. marca ob šestnajstih in pol v Vesni družabni večer z zabavnim programom in čajem za svoje člane in po njih povabljenih goste. Radj priprave čaja in peciva prosi odbor, da se prijavi udeležba v petek dne 29. febr. ali v soboto, dne 1. marca, v društveni čitalnici (drž. gim. pritrilje na levo) med 17. in 19. uro. Prispevek za čaj 10 D za osebo.

§ Pustno vrvenje. Kakor že poročano, priredi na pustni torek t. j. 4. tm. ob 20. uri v Götzovi dvorani športni klub Rapid maškarado. Ker vlada veliko zanimanje za prireditev, se sporoča, da se niže ne morejo rezervirati. Vhod mask ob 12. uri. Kdor ni dobil vabila, naj oprosti in si ga naj nabavi v trgovini Höfer, Šolska ulica 2, kjer se bodo do torka opoldne ob 12. uri prodajale vstopnice incl. nočni davek po 20 Din. — Vstopnice pri večerni blagajni od 19. ure stanejo 25 din.

§ Pri krojevalni tečaj v Mariboru. — Zadruška krojačev in sorodnih obratov v Mariboru naznanja, da se bo vršil pri krojevalni tečaj od državno nastavljenega strokovnjaka iz Ljubljane. Člani zadruge, ki se hočejo tega tečaja za gospode in dame udeležiti, se naj javijo pri načelniku do 15. marca tl.

§ Vstopnice za športno maškerado na pustni torek v Narodnem domu se dobe v predprodaji v trgovini g. Baloha na Grajskem tugu in v trgovini g. Fr. Majerja na Glavnem tugu. Priporočamo posebno onim, ki pridejo v maskah, da si preskabe vstopnice že v predprodaji. Cena 20 D z veseljenju in dinarskim davkom vred.

§ Koncert. 1. in 4. marca se vrši v gostilni »Orovic«, Vetrinjska ulica, koncert. Policijska ura podaljšana. Točilo se bode črno in marčno Götzovo pivo in na razpolago hodo domači krofi. Igra salonski orkester. Vstopnina prosta. Za obilen obisk se priporoča gostilničar.

§ Športna maškerada. Ena od najlepših pustnih veselic bo gotovo maškerada, katero priredi I. Slov. šport. klub »Maribor«, dne 4. marca tl. v prostorih Narodnega doma. Vabimo občinstvo, da se polnoštevilno udeleži te veselice, ker je eventualni dobiček namenjen povzdigi slovenskega športa.

§ Vabilo na veliko predpušno veselico, katero priredi tamburaški odsek nar. žel. glasb. društva »Drava« dne 2. marca v vseh prostorih gostilne Novak v Rušah. **Začetek ob 17. uri.** Vstopnina 5 Din. Za obilno udeležbo prosi odbor.

§ Delavsko društvo »Enakost« v Studencih priredi dne 2. marca tl. pevski koncert v gostilniških prostorih F. Stihlj (gostilna »Triglava«) v Studencih. Po končanem sporedu prosta zabava. **Začetek ob 19. uri.** Za obilen obisk prosi odbor.

§ Zarja v Pobrežju ima v nedeljo dne 2. marca pustno veselico v gostilni Rojko na Spodnjem Pobrežju. **Začetek ob 3. uri.** Domačini in gostje dobrodošli.

§ Pevsko društvo »Zvon« na Teznu priredi na pustno nedeljo, to je 2. marca tl. ob 15. uri v gostilni g. Vollmaierja na Tržaški cesti veselico z burko »Resnica se je izkazala«, petjem, šaljivo plesom in plesom. Vstopnina 5 D. K obilni udeležbi vabi odbor.

Filatelisti. Vsak četrtek ob 20. uri seštanek v gostilni Novosel, Rotovžki trg št. 8.

Gospodarstvo.

g Mednarodni sejem v Brslu. V Brslu se bo vršil V. oficijelni trgovinski in mednarodni sejem. Prospekt je interesentom na razpolago v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani.

g V. Vzorniči sejem v Milanu. V Milanu se vrši od 12. do 27. aprila V. vzorniči sejem. Italijanski generalni konzulat v Zagrebu posreduje pri prijavi naših industrijalcev, ki hočejo razstaviti svoje vzorce.

g Vzorniči semenj za živino v Milanu. V Milanu se bo vršil od 12. do 27. aprila 1924 vzorniči semenj za konje, govedo, prašiče in ovce. Prospekti semnja so interesentom na razpolago v pisarni trgovske in obrtniške zbornice.

Tujci v Mariboru

Novo prijavljeni v hotelih in prenočiščih dne 1. marca 1924.

Hotel »Merano«:

Hartl Ivan, sofer, Frauenau. Jungmann Rudolf, inženir, Zbečno. Scholz F. tovarnar, Berlin. Klasing Ernst, ravnatelj, Trst. Semelj Teodor, spediter, Petrograd. Goldschmid Franc, potnik, Dunaj. Oset Franc, trgovec, St. Hema. Čuč Karl, ravnatelj, Ljubljana. Teppa Albert, uradnik, Olmütz. Persich Josip, trgovec, Graz. Teichner M., električnik, Bielitz. Heinrich Maks, trgovec, Szabek. Švimer Miško, adjunkt, Grado. Pflöck Marjeta, potnik, Dunaj. Stöhr Edvard, potnik, Dunaj. Gritz K., potnik, Dunaj.

Hotel »Pri zamorenc«:

Mazele Zora, zasebnica, Ljutomer. Plavšak Ludvik, posestnik, Ivanjkovci. Weisbach Paul, potnik, Praga. Borkanović Zarko, zastopnik, Milanovac. Pevec Rudolf, trgovec, Dramlje. Besja Adolf, trgovec, Maribor. Arhančič Vjekoslav, trgovec, Zagreb. Mayer Paul, odvetnik, Koprivnica.

Hotel »Črni orek«:

Umsbach Artur, odvetnik, Ljubljana. Mihelič Fani, zasebnica, Maribor. Faganel Ivo, odv. kan. Gorica. Menhart Ana, zasebnica, Maribor. Srsen Franc, uradnik, Celje. Kolarič Anton, posestnik, Ranhovec. Streicher Hinko, tes. moj. Slatina. Weber Nikola, potnik, Zeman. Finger Vilim, potnik, Osijek.

Gostilna »Halbwid«:

Schwarz Adolf, artist Jaszi. Aumayer Marija, artistinja, Linz. Michl Emilija, artistinja, Dresden. Dernovšek Julij, trgovec, Maribor. Friedman Martin, monter, Bavarsko. Vajdič Ant., trgovec, Sedlarjevo. Kranjc Josip, kaplan, Radoslavci. Peternel Josip, trgovec, Podčetrtek.

Hotel »Kosevec«:

Šinik Ignac, livar, Bičlovac. Glaser Marko, delavec, Ruše. Golob Franc, trgovec, Slatina. Vas Josip, čimct, Prekmurje. Česi Drago, livar, Belovar.

Gostilna »Holzknecht«:

Zlender Josip, čevljar, Pilstanz. Novak Antonija, natakarica, Smarje. Beide Franja, zasebnica Litijska. Grm Cecilija, kuharica, Velenje. Kranjc Anton, delavec, Lajtersberg.

Gostilna »Pri grozdu«:

Pighler Beti, zasebnica, Sv. Lenart. Pintarič Vinco, posestnik, Martinci. Schicker Josip, posestnik, Welka. Zagajšen Boštijan, trgovec, Bosna.

Gostilna Löschnigg:

Černec Franc, zidar, Erdelj. Maček F. kurjač, Loitsch

D. S. Merezkovski:

Julijan Odpadnik.

(Dalje.) (58)

Stratonika je z izkušnimi pogledi opazovala atletove vaje. Obraz mu je bil slejkoprej top kakor bikovski in ni kazal nikakega zanimanja zanjo. Gospa je nekaj zaspevala svoji sužnji na uho, nato pa se je popolnoma zatopila v opazovanje močnih, zajetnih atletovih pleč; ugajalo ji je, ako so se herkulske mišice napenjale pod grobo, rjavo kožo na ogromnem hrbtu. Atlet je tovil in vsrkaval vzdih kakor kovaški meh in dvigal železno uteže visoko nad glavo, ki je po svoji moči bila podobna živalski, a je navzlic glupemu obrazu izražovala izvestno lepoto.

Zavesa na vratih se je razgrnila; gruča gledalcev se je umaknila in dvoje mladih kapadocijskih kobil, ena bela, druga črna, je dobrzelo v hlev. Mlada jahalka je lahno, s posebnim guturalnim vzklikanjem, skakala s kobilo na kobilu. Nato je napravila še en opasen obrat v zraku in je skočila na tla — krepka, gladka, vesela kakor niene kobilje: po nagem živofu so ji polzele majčkene kaplice pota. Takoj nato se ji je približal mladi bizdalski obločeni hipodijakom bazile sv. Avostolov Zefirin, na glasni kot velik ljubitelj cirkusa, poznavalec konjev in stalni gost vseh konjskih tekem; znan je bil, da je stavil visoke svote za stranke »višnjevih« proti »zelenim«. Nosil je škripave polučevlje z rdečimi petami. Po njegovih počrnelih obrvih, napudranem in narumenjenem obrazu in slobno negovanih kolutih bi človek sodil, da je podobnejši mladi devojčki nego cerkvenemu služabniku. Za njegovim hrbtom je stal suženi, obilno natovorjen z nairaznovrstnejšimi zavitki, zvitki, zavojčki, tkani — nakupljenimi v modnih trgovinah.

— Krokala, tute tišaj vovjavo, ki si jo zaželela predvčeršnjim.

Z laskavim poklonom je hipodijakom podal jahalki elegantno, z višnjevim voskom zapečateno stekleničico.

— Ves dan sem tekal od trgovine do trgovine. Jedva sem jo našel. Najčistejša nadra! Sele davj so jo pripeljali iz Apameje.

— In tile zavojčki? — je vprašala Krokala zvedavo.

— Svila z modernimi vzorci in še druga damska roba.

— Vse za tvojo? —

— Da, da, vse za mojo pobožno sestro, častito matrono Blezilo. Treba je, da pomagaa bližnjemu. Ona mnogo da na moj okus pri izbiri tkanin. Od ranega jutra sem na cesti zavoljo njenih naročil. Da si človek ne unese nog! Toda nič ne rečem, nič ne godrnjam. Blezila je tako dobrodušna, dejal bi, sveta ženska!

— Le to je škoda, da je stara, — se je zasmejala Krokala. — Ej, ti malj tam, vzemi svežega smokvinjega listja in obriši pot s črne kobilje.

— Da, a tudi starost ima svoje prednosti. — je pristavil dijakon in si samovšeč mecal bele, skrbno negovane in z dragocnimi prstani obložene roke, nato pa se je nagnil k nji in ji dejal politihom na uho:

— Nocoj torej?

— Ne vem. Mogoče... Ali prineseš kaj zame? —

— Ne boj se, Krokala: ne pridem praznorok. Imam kosček tirskega vijoličastega škrlata. Kakšen vzorec, ko bi ga le noznala!

Dijakom je zamrmal, položil na usta dva prsta, jih poljubil in emoknil:

— No, kar zamakneš se!

— Kje si ga vzel?

— V Sirnškovi trgovini pri Konstancijevih kopeljih, kajpa — uo, kako pa misliš, dekle, o meni? Iz škrlata lahko skrojiš dolgi tarintindion. Le reci no, kaj je tam uvezeno? No, kaj misliš?

— Kaj pa jaz vem! Cvetice, zveri?

— Ne cvetice in ne zveri, temveč cela zgodba cianika Diogena, modrijana-barača, ki je živel v sodu. Vse z zlatom in s pisano svilo!

— Ah, to pa ulegne biti zares prelepo! — je vzkljknila jahalka. — Pridi, pridi prav gotovo. Čakam te.

Zefirin se je ozrl na vodenou uro — kle-

psido, ki je stala v zidni vdolbini, in se mu je začelo muditi.

— Pozen sem. Zdaj teč dalje; tako moram na željo neke matrone k ode-ruhu, potlej pa še k zlatarju, k patriarhu, v cerkev, v službo. Na svidenje, Krokala!

— Pridi, ne prevari me, — je vpila za njim in mu žugala s prstom.

Hipodijakom je odšel, škripaje s safjanovimi polučevlji, za njim pa je stopical z robo natovorjeni suženj.

Zdajci je pribežala gruča konjskih hlapcev, jahalcev, plesalk, gimnastov in krotiteljev divjih zveri. Gladijator Mirmilion je z železno mrežo čez obraz kalil na žerjavici debelo palico, ki mu je rabila za krotenje pravkar iz Afrike do-spelega leva; izza stene je bilo slišati, kako se zver vzpenja in rjove.

— Še v grob me spraviš, vnukinja, in sebe v večno pogubljenje. Ohi, že spet čutim bolečine v križu. Slabost pa je čemdalje hujša!

— To si ti, dedek Grifon? Kaj pa stokaš venomer, a? — je zamrmala Krokala srdito.

Grifon je bil starec bistrih, s solzami zalitih oči, ki so nemirno švigale izpod sivih obrvi, migajočih semintja kakor dve beli miši; nos mu je bil temnomoder kakor zrela sliva; na nogah je imel pokrpane lidijske hlače, na glavi na se mu je košatila frigijska suknjena čepica, čija koničasti vrh je štel na-

prej; ob strani sta visela dva izreza za ušesa.

— Zopet denar? — se je jezila Krokala. — In spet pijan!

— Greh imaš, če tako praviš, vnukinja. Ti boš dajala Bogu odgovor za mo-jo dušo. Le pomisli, kam si me spravi-la! Zdaj živim v predmestju Smokev, v kletj mojstra, ki izdeluje malike. Vsak božij dan vidim, kako kleše iz mramorja — Bog mi odpusti — proklete kipe. Kaj meniš, da je dobremu kristjanu lahko pri srcu, če mora videti take reči? A? Še ne odpreš zjutraj oči, pa že slišiš: tolk — tolk — tolk, — tako tolče gospodar po kamnu in drug za drugim prihajajo na dan gnusni beli bogovi, prokleji bogovi, — pa še smejejo se nad mano in me merijo s svojimi nesramnimi pogledi. Kako da ne bi človek od strahu pred grehom utekel v kremo in se napij. O-ho-ho! Gospod, usmili se nas, grešnikov! Valjam se v poganski luži kakor stinja v gnojišču. Glej: za vse to bo treba polo-žiti račun, vse do zadnje trohice porav-nati. — In kdo je, vprašajmo, kriv? Ti! Ti imaš denarja ko muh, za ubogega starca pa...

— Lažeš, Grifon. — je odvrnila de-klica. — saj nisi tak revež, skopuh ti. Pod posteljo imaš zabojček...

Grifon je prestrašeno zamahnil z ro-ko:

— Ne! Naj! Molči!

(Dalje prih.)

Vazelino
in kremo za čevlje, špago
in gurte na debelo in drobno.

Drago Rosina
Maribor, Vetrinjska 26. 2596

Ne pozabinaročnino!

VILIM PICK
Maribor
Tel. 334 Aleksandrova cesta 26 Tel. 334
ponuja rano
tekstilno in manufakturno blago
po najnižjih cenah. 308
Prodaja na veliko le za trgovce.

KEMICNA PRALNICA IN BARVARIJA
JOS. REICH, LJUBLJANA
podružnica Maribor
uljudno naznanja, da je z 1. marcom
preselila svojo poslovalnico iz
Gosposke ul. 38 v Slovensko ul. 8
272 dvorišče desno

P U H
in 2414
perje
po niskih cenah vedno v
zalogi pri tvrdki
K. Worsche, Maribor
Gosposka ulica 10

E 3250/23
2
Dražbeni oklic.
V ponedeljek, 3. marca 1924 popoldne ob 2. uri
prodado se v Mariboru, Mlinska ulica št. 15 na javni
sodni dražbi jedna dvovprezna kočija, 3 vozovi, raz-
lični sodi, konji, 2 nova pisalna stroja, 1 mlatilni stroj,
različno pohištvo, 1 preproga in 1 železna blagajna.
K dražbanju začelo se bo pozivati še le pol
ure po navedenem času, med tem pa se te predmete
lahko ogleda. 458
Okrajno sodišče v Mariboru, odd. XI.,
dne 18. februarja 1924.

Edino je električni
BRZOVAR
in
POTAPLJALNIK
patentni p.
HEUREKA
dasta v momentu vrelo
vročo ali mlačno vodo.
Dobivajo se pri lastniku
M. Nerat, Slovenska ul. 12
kjer se vidijo tudi vsi apa-
rati v funkciji. 20—5 356

TRGOVSKA AGENTURA
z lepim majhuim stanovanjem
oboje zelo dobro opremljeno na prodaj. Podjetje bi ko-
lika; pridnemu podjetniku nosilo krasen in siguren do-
biček. Nahaja se 70 km od Maribora na obmejnem
ozemlju in mora biti prodano zaradi posebno nujnih
okolščin na hitro roko in le po inventarni vrednosti.
Potrebnih je okoli 60.000 Din. Ponudbe pod „Zelo
redka in ugodna prilika 3984 na uprave „Tabora“.
398 8—8

Kdor hoče
dobro zobno kremo,
naj se prepriča, da je to le
ITO
ki se povsod dobi

Ceneno češko perje!
En kg sivega opuljenega perja 65 Din, na pol
belo 80 Din, belo 90 Din, boljše 100 in 120 Din,
puh 150 in 180 Din, boljše vrsta 225 Din. Po-
siljatve carine prosto proti povzetju, od 300 Din
naprej poštnine prosto. Blago se tudi zamenja
in nevšeče vzame nazaj. Naročila samo na **Benedikt Sach-
sel, Lobež št. 38** kod Pilzna, Češkoslovaška. Poštne po-
siljke gredo iz Češkoslovaške v Jugoslavijo krog 14 dni.

Pristopajte
k Jugoslovnski
Matici.

CENTRALNA BANKA
d. d. Zagreb podružnica Maribor

javlja, da je spremenila vsled fuzije z
Banko za trgovino, obrt in industrijo,
d. d. Zagreb in s Centralno eskomptno
i mjenjačno banko, d. d. Zagreb svoj
dosedanji naziv v

Centralna banka za trgovino, obrt in in-
dustrijo, d. d. Zagreb, podružnica Maribor.

Vse bančne posle izvršuje pod
nespremenjenimi pogoji. 468 2—1

Mala oznanila.

Pohištvo

Lastnih izdelkov za spalne in jedilne sobe najceneje v zalogi Serec in drug, Vetrinjska ul. 2. 106

Tajno depisovanje

najlažje, če imaš knjigo „BA-BILONSKA UGANKA“. Dobi se v vseh knjigarnah. 406

Dobro izvežbana natakercica želi s 1. marcem v dobro idoto gostilno v Mariboru. Izve se v Ribiški ulici 4, Maribor. 452

Iščem mesto hišnika ali kuhinjsko sobo. Naslov pove u prava „Tabora“. 457

Ali hočete hitro dobiti službo? Tedaj si naročite iz Osijske konkurz in posredovalni list „Fortuna“. Vsaka številka prinaša krog 300 oglasov iz cele države o prostih mestih za moške in ženske v srbskem, hrvatskem, nemškem in madžarskem jeziku. Cena 10 D. Naročnina za cel mesec 35 Din, četrtletno 100 Din. 369

Družabnik se išče za dalmatinsko klet. Odda se isto proti kavciji na račun. Ponudbe na Oglasni zavod Sušnik, Maribor, Gosposka ulica. 464

Okrajne zastopnike za Ormož, Ljutomer, Veržej, Zg. Radgona, Sv. Lenart, Slov. Gradec, Marenberg in Prevalje sprejme svetovna zavarovalnica. Ponudbe pod „Mesečna plača“ na upravo lista. 467

Lesni strokovnjak, z dolgoletno prakso, spreten knjigovodja, bilancist; zmožen slovenskega, hrvatskega in nemškega dopisovanja, siguren kalkulanti, urni računar, se ponuja s 15. marcem pod „Kavcija“ na upravo lista. 465

Mali postranski zaslužek išče poštni uradnik, v najboljših letih, upokojen povodom redukcije. Zadevoljuje se z malim dohodkom. Ponudbe na uredništvo „Tabora“ pod „Reduciran“. 2-2

Maske ne pozabite se fotografirati. Ateje bode na 1. in 4. marca do 9. ure zvečer odprti. Foto Vlačič, Gosposka ulica št. 23. 426 3-2

Moderno in hišensko urejeni brivski salon Fr. Novak, Aleksandrova cesta 22, se cenj. občinstvu priporoča, prvovrstna postrežba, gg. gostom in abonentom na razpolago predalnik za lastno brivno orodje. Uradnikom in poduradnikom v predplačilu popust. 2622 50-30

Trgovska hiša v Mariboru na zelo ugodnem prostoru na prodaj. Pojasnila pri upravitelju A. Skasa, Maribor, Kretova ulica 16, in pri lastniku Robert Stöhr, St. Pölten, Schießstättpromenade 3, Oesterreich. 212 10-6

Uradnik išče za 15. marca o premljeno sobo s hrano. Ponudbe pod „Mina stranka“ na upravo lista. 443

Pisalni stroj, za vse jezike, lepa pisava, za 1400 Din na prodaj. Frankopanova ul. 27, Salamon, Maribor. 461

Helmolster motor, se v obratni, na prodaj. Na ogled: Meljska cesta 68. 447

Oni, kateri bodo imeli na pustni terek mačka, naj pri deju v sredo, dne 5. marca v gostilno Pavlič, Stalna ulica št. 10, da ga preženejo. 456

Mablirana soba za enega ali dva gospoda, s hrano ali brez hrane, se takoj odda. Principove ulica 1, prillitje. 453

Gospodična se sprejme na hrano in stanovanje. Istotam se sprejme tudi več gospodov na dobro domačo hrano. Jenkova ulica 5/1, vrata 4. 454

Na prodaj 40 delnic Zadrugne gospodarske banke v Ljubljani. Ponudbe pod „Delnice“ na upravo „Tabora“. 466

Šivalni stroj tudi za krojače, omare, postelje, posoda, mize, stolice in drago na prodaj. Vpraša se: Holovski trg 8, I. nadstropje, levo. 471

Na prodaj! Nova mehka spalnica hrastovo pobarvana in lakirana, kompletna za Din 2750.—. Aleksandrova cesta št. 203, mizarstvo. 470

Mladi lovski pal čisto pasme na prodaj. Loška ulica št. 2, Sulcer. 473

Radi preselitve na prodaj popolna kuhinjska in spalna oprema. Pohištvo je popolnoma novo, moderno in iz trdega lesa. Poizve se v Cvetlični ulici št. 27, prillitje, vrata 3. 463

Preklit. Podpisani Ivan Fajdiga preklitjem vse žalitve, katere sem izasil o lesnem trgoveca Franja Podlipniku v Mariboru. Ivan Fajdiga. 476

V najem in na prodaj. Trgovski lokal, centrum Trgovska hiša, centrum Pisarna, skladišča Veliko trgovsko podjetje samo 600.000 kron

Vila za vseliti Posestvo od 60—750.000 kron. Veleposestvo, grad 2—9 milj. REALITETNA PISARNA „RAPID“, MARIBOR, Gosposka ul. št. 28. 474

PREMOG iz svojega premogokopa pri Veliki Nedelji prodaja „Slovenska premogokopna družba“ z o. z. v Ljubljani, Wolfova ulica št. 1/l. 290

Popravilo čevljev brez izjeme kakor tudi vsa naročila po meri sprejema čevljarska delavnica R. Monjac, Jurčičeva ul. 9. Cene zmerne! Postrežba točna! 349

Dežne ponjave za vozove in konje, gamšice, nahrbtnike, polne kovečke in torbice, gornje jermene v vseh širinah i. t. d. priporoča Ivan Kravos, Aleksandrova c. 13, Slemškov trg 6. 346

Conjenemu občinstvu, posebno primorskim rojakom, naznanjam, da sem prevzel krojaško delavnico Ivana Sušteriča v Mariboru, Pod mostom 1. Postrežba točna in solidna. Cene zmerne. A. Jug, krojaški mojster. 437

Po lastni ceni za reklamo prodajamo

čepice po D 45— in ostalo blago brez konkurence!

B. Veselinović & Ko. Maribor, Gosposka ulica 26. Novosti prihajajo! 128

Leseno pohištvo
Železno pohištvo
Tapetn. pohištvo
Pisarn. pohištvo
Posteljna oprava
Preproge
Zavese
Blago za pohištvo
Posteljna perje

po izvanredno niskih cenah v zalogi pohištva
Karol Preis
Maribor
Gosposka ulica št. 20 (Pirchsova hiša)
Svoboden ogled
Ceniki brezplačno!

PLESNI VENČEK
v gostilni pri „Zlatem konju“ v torek 4. marca t. l. od 17. do 24. ure s poledno puranov in krofov.
Za obilen obisk se priporočata
A. M. Nekrep

V gostilni „DOMOVINA“
Vetrinjska ulica 1, se vrši dne 2. in 4. marca pojedina klobas in domačih krofov. Točijo se prisna črna in bela viga.
Za obilen obisk se priporoča
M. Knuplež.

IVAN LEGAT, MARIBOR
Vrazova ul. 4, telefon 434.
Specijalist za popravila pisarniških strojev.
Prevzema za Maribor: ANT. RUD. LEGAT, Slovenska ulica 7, za Celje: ANTON LECNIK, CELJE, Glavni trg 4. 435

Otvorim dne 1. marca 1924 trgovino z modnim, damskim in moškim perilom, platnom in šifonom
v Solski ulici št. 4.
462 Za obilen obisk se priporočam
Ivo Vekjet.

Klobuke, čepice
najnovejše oblike od 30 D naprej
ter perilo, samoveznice, čevlje, dežne plašče itd. po najsolidnejših cenah nudi
Jakob Lah, Maribor, Glavni trg št. 2. 103

PRODA SE TAKOJ
dinamo za električno razsvetlavo (Gleichstrom), napetost 155 voltov 17 Amp., razsvetljuje 70 do 100 žarnic, pripraven za mline ali žage, cena Din 5000.—. Lesna in Kovinska Zadruga 401 Strnišče pri Ptuj, 3-3

Polenovke, dobro namočene
kisló zelje
lečo 444 5-1
grah
najfinejšo banatsko moko se dobi po najnižji ceni pri
IVAN SIRK
Glavni trg.
Podpirajte sokolski tisk!

Urška, al' že veš
da je dobil
A. VICEL, MARIBOR
Glavni trg št. 5
emajlirano težko posodo znamke „Goliath“ in lažje vrste, češkoslovaškega proizvoda, pločevinarstvo in lito posodo, porcelanasto, kameninasto in stekleno robo najboljše vrste. Vse kupuje pri njemu; zato hiti, da ne zamudiš. 40-2

VELIKA KAVARNA
Sobota, 1. marca Sobota, 1. marca
ob pol 9. uri zvečer
Kompozicijski večer Winterhalter
s sodelovanjem salonskega orkestra g. KAPLANEKA, na glasovirju g. WINTERHALTER.
S P O R E D:
1. Koračnica
2. Spomin na Maribor — valček
3. a) Ob zibelki
b) Preladij, Ges-dur, glasovir-solo s spremljevanjem orkestra
4. Predigra k operi „Hötöke-Umi“
5. Pomlad ljubezni
6. a) Valse bosten, b) Tango,
c) Schimmy, e) Klub-bar-Schimmy.
KLUB-BAR
Od 1. marca 1924
prvorazredni marčni spored:
Goru et Lalla, Havain excentric
Karpaty Trio, angleški moderni ples
2 Edison, najboljši akrobati sedajnosti
Miss Emilia, Ery Vera: naredni ples.
Mera Zlatarjeva, na glasovirju: P. Winterhalter.
Velika kavarna
Torek, 4. marca Torek, 4. marca
Maskarada.
449 Koncert s plesom 2-2

PROMETNI ZAVOD ZA PREMOG D.D. V LJUBLJANI
prodaja premog iz
SLOVENSKIM PREMOGOVNIKOV
vseh kakovosti, v celih vagonih po originalnih cenah premogovnikov za domačo uporabo kakor tudi za industrijska podjetja in razpečava na debelo
INOZEMSKI PREMOG IN KOKS
vsake vrste in vsakega izvora ter priporoča češkoslovaški in angleški koks za livarne in domačo uporabo, kovaški premog, črni premog in briketo
11-2 Naslov: 385
PROMETNI ZAVOD ZA PREMOG D. D. V LJUBLJANI
Miklošičeva cesta 15/II.

KDOR ZIDA ALI POPRAVLJA HIŠO
kupi po najnižji ceni
nosilce (traverze) - žičnike (žreblje) - cement
strešne lepenke i. t. d.
kakor vsako vrsto železnine pri
Ivan Koražija
Aleksandrova 42 MARIBOR Meljska cesta 1
Na drobno 44 10-7 Na debelo

25 LET „ADLER“
pisalni stroji
17. svečana 1899—1924
Čez 300.000 strojev v porabi
Zastopstvo:
American Import Co.
MARIBOR - Koroška cesta 24

